

HESO-Index naďalej v červených číslach

Výsledky projektu HESO (Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení) za 1. polrok 2007

Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy **INEKO** zverejňuje výsledky projektu **HESO - Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení** za prvý polrok 2007. Projekt HESO vytvára platformu, kde sa ekonómovia, analytici, právnici, sociológovia, politológovia, odborní žurnalisti, podnikatelia, zástupcovia stavovských organizácií, akademickej obce a tretieho sektora pravidelne vyjadrujú ku kvalite a dôležitosti vybraných ekonomických a sociálnych opatrení zákonodarnej a výkonnej moci, ako aj k rozhodnutiam verejných inštitúcií v SR.

Projekt HESO podporili **AMROP HEVER Slovakia, s.r.o.**, **Investkredit Bank AG**, zastúpenie zahraničnej banky na Slovensku, **SLOVNAFT, a.s.**, **SOITRON, a.s.**

Členovia hodnotiacej komisie (v abecednom poradí)

Rudolf Autner, European rating agency, a.s.

Mário Blaščák, Allianz - Slovenská dôchodková správcovská spoločnosť, a.s.

František Bruckmayer, Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR

Daneš Brzica, Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied

Milan Bušo, Konfederácia odborových zväzov SR

Igor Daniš, učiteľ anglického jazyka

Vladimír Dohnal, Symsite Research, s.r.o.

Tomáš Dudáš, Fakulta medzinárodných vzťahov Ekonomickej univerzity, Bratislava;
tomasdudas.blog.sme.sk

Petr Dufek, Československá obchodní banka, a.s., Česká republika

Richard Ďurana, Inštitút ekonomických a spoločenských štúdií (INESS)

Adrián Ďurček, COOP Jednota Bratislava, s.d.

Marek Gábriš, ČSOB, a.s., Bratislava

Peter Gonda, Konzervatívny inštitút M.R.Štefánika

Igor Hornák, Factory 4 Solutions, a.s.

Július Horváth, Department of Economics, Central European University, Budapešť, Maďarsko

Igor Hurčík, Neumann International AG

Eduard Chmelár, Filozofická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa, Nitra

Martin Jaroš, týždenník TREND

Eugen Jurzyca, INEKO

Róbert Kičina, Podnikateľská aliancia Slovenska

Tomáš Kmet', Investors Group Financial Services Inc., Calgary, Kanada

Róbert Kopál, Asociácia obchodníkov s cennými papiermi

Martin Krekáč, AJG - Amrop Jenewein Group;

Podnikateľská aliancia Slovenska

Mária Machová, Slovenská sporiteľňa, a.s.

Grigorij Mesežnikov, Inštitút pre verejné otázky

Peter Mihók, Slovenská obchodná a priemyselná komora
Juraj Nemec, Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela, Banská Bystrica

Jozef Orgonáš, Zväz obchodu a cestovného ruchu SR
Vítězslav Palásek, Agentúra sociálnych analýz "ASA", s.r.o.

Peter Pažitný, Stredoeurópsky inštitút pre zdravotnú politiku - Health Policy Institute (HPI)

Juraj Porubský, denník Pravda

Ludvík Posolda, Vzdelávacie a poradenské centrum, a.s.

Radoslav Procházka, Advokátska kancelária doc. JUDr. Radoslava Procházku, PhD.; Právnická fakulta Trnavskej univerzity

Juraj Renčko, ECOFIN Consulting, s.r.o.

Igor Rintel, Meracrest, a.s., Bratislava

Rastislav Ručinský, Ekonomická univerzita, Bratislava

Ján Sabol, AZC, a.s.

Marek Senkovič, Slovnaft, a.s.

Peter Schutz, novinár na voľnej nohe

Emília Sičáková-Beblavá, Transparency International Slovensko

Miroslav Siváček, OPEN - Asociácia absolventov MBA na Slovensku; PM Profit Management, s.r.o., Bratislava

Igor Surovčík, tlačová agentúra SITA, a.s.

Radoslav Štefančík, Katedra politológie, Filozofická fakulta Univerzity sv. Cyrila a Metoda, Trnava

Luboš Vagač, Centrum pre hospodársky rozvoj

Mária Valachyová, Slovenská sporiteľňa, a.s.

Milan Velecký, Slovenský rozhlas

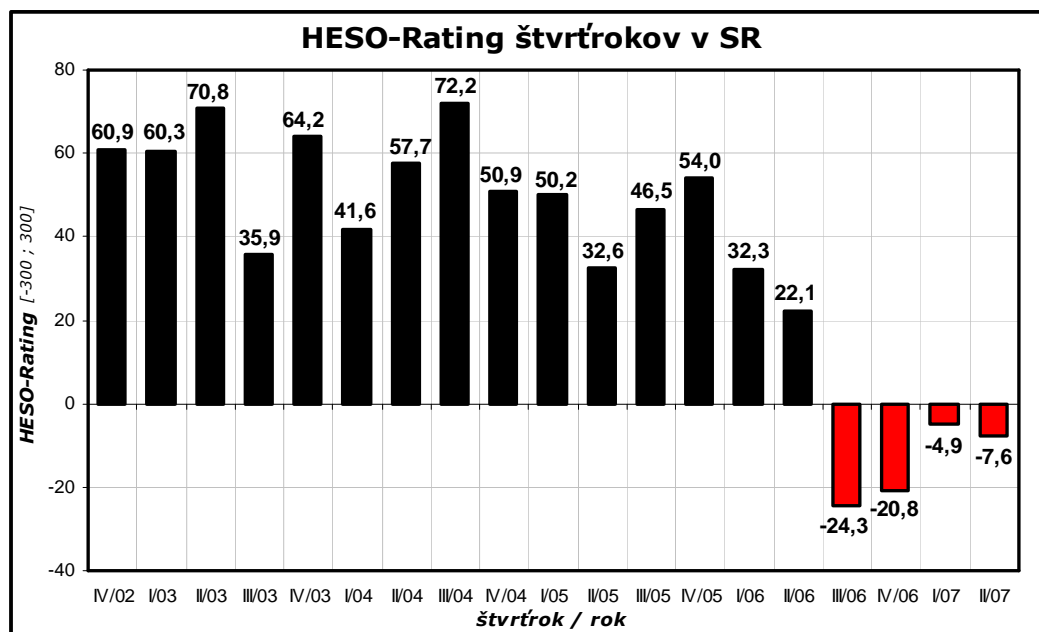
VIPA – Občianske združenie Vidiecky parlament na Slovensku, Banská Bystrica

Jaroslav Vokoun, Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied

Eduard Žitňanský, dvojtýždenník Profit

Robert Žitňanský, časopis Týždeň

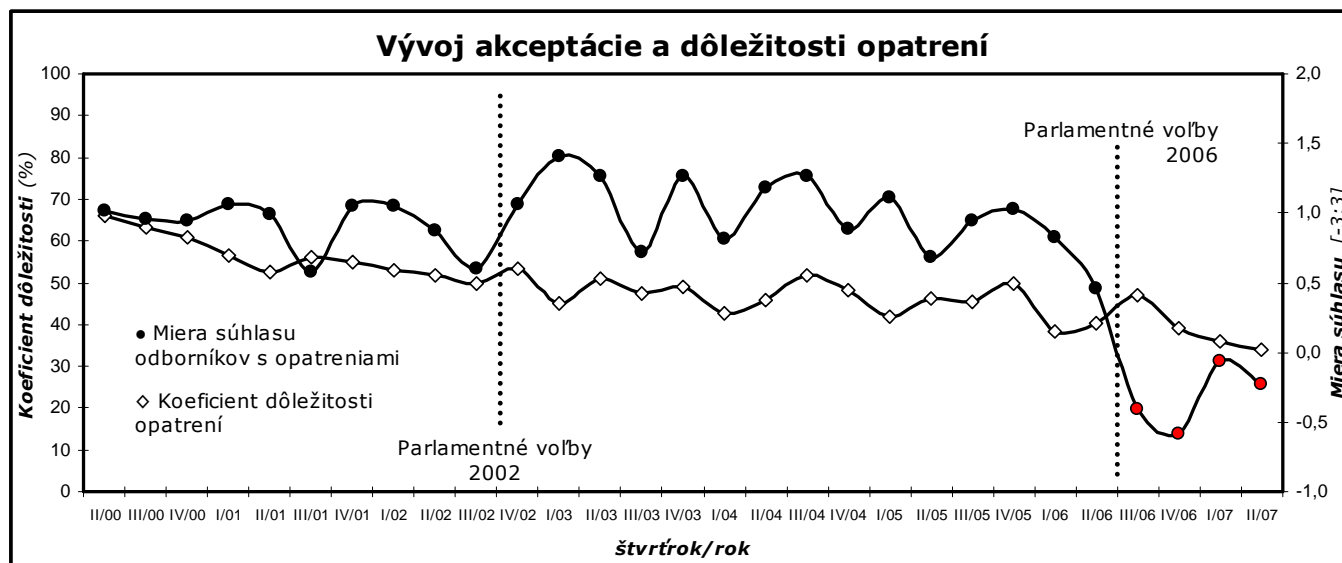
Hodnotenie opatrení má charakter osobného postoja a nemusí zodpovedať názorovej línii organizácie, v ktorej hodnotiaci pôsobí. Všetci odborníci sa zúčastnili hodnotenia bez nároku na odmenu.

Zdroj: INEKO

HESO-Rating štvrťroka je priemerom ratingov všetkých hodnotených opatrení prijatých (schválených) v danom štvrťroku. Reflektuje názor hodnotiacej komisie odborníkov na ich kvalitu a dôležitosť a naznačuje mieru reformnej atmosféry sledovaného obdobia, resp. mieru prínosu prijatých opatrení k sociálno-ekonomickému rozvoju krajiny.

Podľa názoru hodnotiacej komisie 50 odborníkov bol prvý polrok 2007 z hľadiska reformnej atmosféry, resp. miery prínosu prijatých opatrení k sociálno-ekonomickému rozvoju krajiny neúspešný. Od nástupu súčasnej vlády k moci pozorujeme výrazný pokles akceptácie (miery súhlasu) prijímaných ekonomických a sociálnych opatrení zo strany oslovených odborníkov, čo viedlo k tomu, že od ostatných parlamentných volieb dosahuje HESO-Rating štvrťroka zatiaľ iba negatívne hodnoty.

Zdroj: INEKO

HESO - Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení - SLOVENSKO

<i>január - jún 2007</i>		RATING	Miera súhlasu	Koeficient dôležitosti
PORADIE OPATRENÍ PODĽA RATINGU <i>(prínosu k sociálno-ekonomickému rozvoju krajiny)</i>		<i>[-300;300]</i>	<i>[-3 ; 3]</i>	%
1.	Povinné programové rozpočtovanie pre celú územnú samosprávu od roku 2009 (novela zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy)	71,1	1,76	40,4
2.	Novela živnostenského zákona (vytvorenie jednotných kontaktných miest na živnostenských úradoch; na živnostenskom liste len jeden predmet činnosti; 100 Sk za jeho vydanie; uvoľnenie podmienok (vzdelanie a dĺžka praxe) pre založenie remeselnej živnosti)	65,8	1,60	41,3
3.	Zníženie úrokových sadzieb Národnej banky Slovenska v marci o 0,25%-uálneho bodu a v apríli o 0,25%-uálneho bodu (základná úroková sadzba - 4,25% s účinnosťou od 25. apríla 2007)	44,6	1,11	40,0
4.	Zákon o potravinách (sprísnenie kontroly a sankcií v oblasti ochrany kvality potravín; zvýšenie pokút za porušovanie kvality potravín až do výšky 50 mil. Sk)	43,0	1,08	39,8
5.	Novela zákona o archívoch a registratúrach (zúženie registratúrnych povinností pre podnikateľov; všeobecné zrušenie povinnosti vypracúvať registratúrny poriadok; povinnosť vypracúvať registratúrny plán len pre veľké a stredne veľké firmy)	38,3	1,32	29,0
6.	Koncepcia predškolskej výchovy (štát uhradí mesačný príspevok vo výške cca 380 Sk na dieťa v poslednom ročníku materskej školy - ročné náklady do 290 mil. Sk; ponechanie dobrovoľnej dochádzky do škôlky pre deti od 5 rokov; presun materských škôl z kategórie školských zariadení do kategórie škôl)	23,4	0,71	33,0
7.	Zákon o digitálnom vysielaní (legislatívny rámec pre digitálne vysielanie; možnosť televíznych staníc vysielateľ analógovo do konca roku 2011; držiteľia platnej analógovej licencie majú prednostné právo na digitálnu licenciu; vznik verejnoprávneho multiplexu)	14,2	0,38	37,4
8.	Zrušenie krajských úradov a prechod ich kompetencií a zamestnancov na obvodné úrady a príslušné ministerstvá (úspora 151 funkčných miest; do konca roku 2009 predpokladaná úspora 78,6 mil. Sk)	13,3	0,49	27,2
9.	Štátna investičná podpora domácnostiam na zakúpenie slnečných kolektorov a kotlov na biomasu (100 mil. Sk ročne; výška dotácie pre domácnosť v priemere 18 000 Sk na slnečné kolektory a 25 000 Sk na kotol na biomasu)	9,8	0,41	24,0
10.	Generálny pardon II. pre dlžníkov koncesionárskych poplatkov Slovenského rozhlasu a Slovenskej televízie (odpustenie úrokov z omeškania pre všetkých, ktorí zaplatili dlžné koncesionárske poplatky do 20. februára 2006 a predošlý generálny pardon by sa na nich nemusel vzťahovať)	6,3	0,23	26,7
11.	Schválenie vyše 1 mld. Sk na rekonštrukciu, modernizáciu a dostavbu areálu Slovenskej národnej galérie v Bratislave do konca roka 2013	6,1	0,28	21,6
12.	Novela zákona o vysokých školách (spoplatnenie štúdia pre časť externých študentov; obmedzenie počtu externých študentov; možnosť čerpania úverov pre vysoké školy; register zamestnancov vysokých škôl; povinnosť zriadiť akademické senáty pre súkromné vysoké školy)	-18,3	-0,44	41,9
13.	Obnovenie zákona o tripartite (obnovenie zákonom formalizovaného sociálneho dialógu; vznik Hospodárskej a sociálnej rady SR ako konzultačného a dohodovacieho orgánu vlády a sociálnych partnerov)	-27,6	-0,68	40,6
14.	Rozšírenie okruhu vedúcich pracovníkov (predstavených) v štátnej správe, ktorí môžu byť odvolaní bez uvedenia dôvodu (odvolaní úradníci nemusia byť ani v priamej riadiacej pôsobnosti politických nominantov; novela zákona o štátnej službe)	-31,8	-1,14	27,8
15.	Zvýhodnená tarifa za dodávku zemného plynu pre seniorov nad 65 rokov (priemerná úspora pre dôchodcu 600 Sk ročne)	-34,7	-1,61	21,6
16.	Posunutie dátumu účinnosti deregulácie nájomného za byty v reštituovaných domoch a domoch v majetku obcí z 1.7.2007 na 31.12.2008	-37,4	-1,44	26,0
17.	Novela zákona o lesoch (uvoľnenie podmienok pre ťažbu dreva; zákaz bicyklovania a jazdenia na koni mimo vyznačených trás a lesných ciest)	-38,0	-1,45	26,2
18.	Novela zákona o regulácii v sieťových odvetviach (väčší vplyv štátu na personálne obsadenie regulačného úradu; rozšírenie možností regulovať ceny)	-60,1	-1,20	50,1
19.	Rozšírenie záväznosti kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa aj na zamestnávateľov, ktorí ju nepodpísali a nesúhlasia s ňou (novela zákona o kolektívnom vyjednávaní)	-93,7	-2,19	42,8
20.	Novela Zákonníka práce (posilnenie ochrany zamestnancov a postavenia odborov v podnikoch)	-116,0	-1,87	62,0

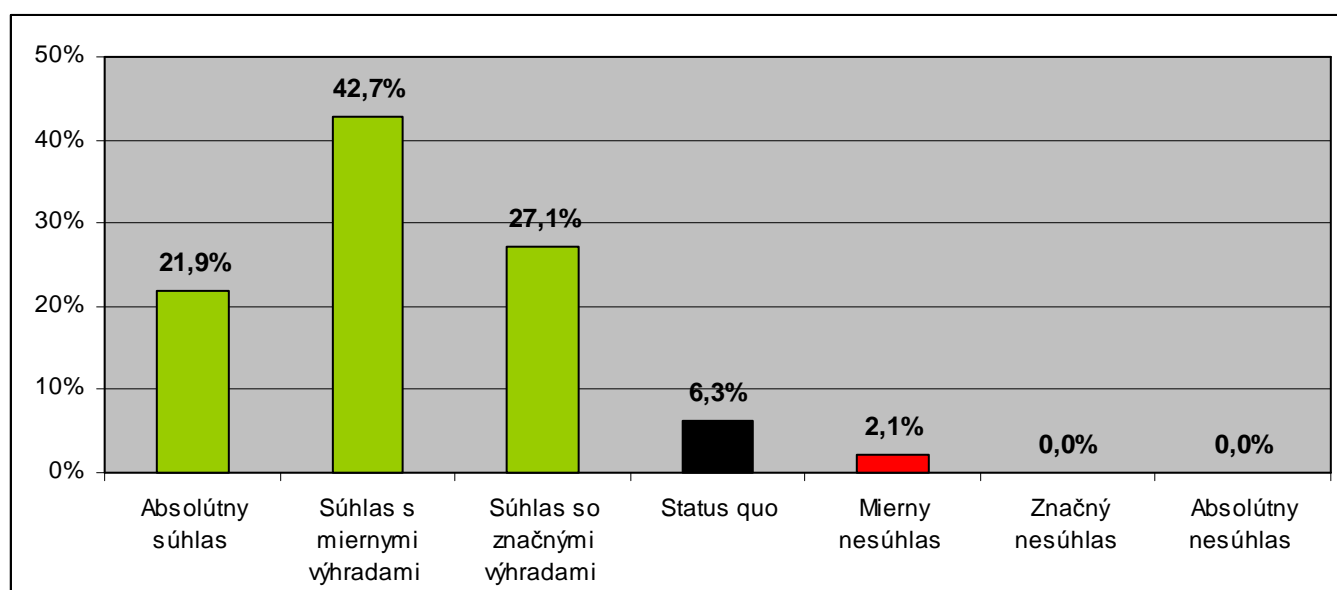
RATING / Miera súhlasu / Dôležitosť I. štvrťroka 2007 (len prijaté opatrenia)	-4,9	-0,06	36,0
RATING / Miera súhlasu / Dôležitosť II. štvrťroka 2007 (len prijaté opatrenia)	-7,6	-0,23	33,8
RATING / Miera súhlasu / Dôležitosť I. polroka 2007 (len prijaté opatrenia)	-6,1	-0,14	35,0

Zdroj: INEKO

Hodnotenie a komentáre odbornej komisie k jednotlivým opatreniam:

Všeobecné hodnotenie Juraja Renčka: Legislatívne novely sa pripravujú na ideologickej báze, bez ohodnotenia dopadov jednotlivých opatrení. Vyspelé krajiny sa už viacero rokov snažia implementovať tzv. systém dopadov regulačných opatrení (Regulatory Impact Assessment). Snaha o implementáciu tohto typu mechanizmu na Slovensku nie je zrejma, prevládajú ad hoc opatrenia sformulované na ideologickej (socialistickej) platforme. Legislatívnemu procesu často chýba transparentnosť, pretože závažné legislatívne zmeny sa prijímajú v podobe noviel nesúvisiacich zákonov (napr. zákon o tripartite), alebo bez dostatočného posúdenia sociálnymi partnermi.

1. Povinné programové rozpočtovanie pre celú územnú samosprávu od roku 2009 (novela zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy)

Juraj Renčko: Opatrenie umožní posilniť transparentnosť financií územnej správy a podporí pocit zodpovednosti regionálnych politikov voči ich voličom. Programové rozpočtovanie (inak povedané rozpočtovanie orientované na výsledky) je všeobecný trend v krajinách s vyspelou ekonomikou. Jeho reálna implementácia je však veľmi obtiažna, pretože vyžaduje veľmi zásadnú zmenu uvažovania tých, ktorých sa týka (stakeholders). Na centrálnej úrovni programové rozpočtovanie ostalo na polceste (nie je dostatočne prepojené strategické plánovanie s alokáciou rozpočtových zdrojov), otázne je, či programové rozpočtovanie neostane formálne aj na regionálnej úrovni.

Juraj Nemec: Zavádzanie programového rozpočtovania je nutným krokom smerom k zvyšovaniu efektívnosti verejných výdavkov. Súhlasím s názorom, že ani na centrálnej úrovni zatiaľ programové rozpočtovanie nie je zvládnuté, to ale neznamená, že programové rozpočtovanie je zlé...

Eugen Jurzyca: Rozpočty územnej samosprávy nepochybne treba stransparentniť a zefektívniť. Finančné problémy samosprávy sú problémami celej krajiny.

Milan Velecký: Programové rozpočtovanie je veľmi efektívne. Je možné, že spôsobí isté problémy najmenším obciam, ale (aj podľa celkových skúseností) treba skôr riešiť samotnú existenciu najmenších obcí. Napríklad ich spájanie do väčších sídiel.

Mária Machová: Programové rozpočtovanie je u nás zatiaľ niekde na začiatku svojej cesty. Určite je vhodné, aby sa uplatňovalo aj v samospráve, ale určite nie ako povinnosť. Treba najprv na úrovni ústredných orgánov štátnej správy názorne dokázať efektívnosť tohto spôsobu rozpočtovania a potom nebude treba nič riešiť zákonom.

Igor Hornák: Ak sa podarí, môže byť významným krokom k štandardizácii plánovania všeobecnej vlády. Opatrenie by sa malo pravdepodobne implementovať po etapách od väčších celkov smerom nadol.

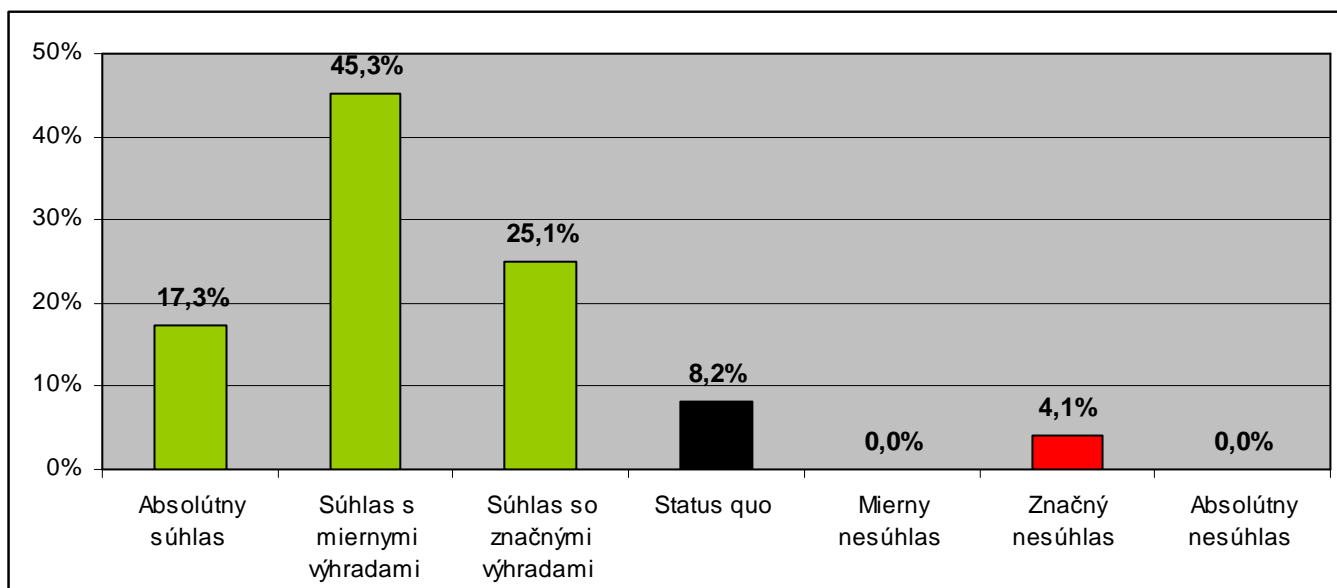
OZ Vidiecky parlament: Má to obrovský výchovný význam. Právomoc samosprávy pri rozhodovaní o použití verejných financií by však nemala byť obmedzená.

Igor Hurčík: Výborné! Fakt.

Jaroslav Vokoun: „Tady musí být pořádek“ povedala babka a odkopla... Mnohé obce nezvládajú svoje kompetencie, podliehajú záujmovým skupinám. Zatiaľ jedinou ochranou je volebný cyklus. Keďže sa jedná o veľké peniaze, každý tlak na hospodárnosť, účelovosť, transparentnosť... je prospešný.

Igor Daniš: Dôležité opatrenie, ale aby to neprerástlo v plánovací proces. Viď komentáre ku krajom.

2. Novela živnostenského zákona (vytvorenie jednotných kontaktných miest na živnostenských úradoch; na živnostenskom liste len jeden predmet činnosti; 100 Sk za jeho vydanie; uvoľnenie podmienok (vzdelanie a dĺžka praxe) pre založenie remeselnej živnosti)

Luboš Vagač: Asi najpozitívnejšie opatrenie od nástupu terajšej vlády v oblasti zlepšovania podmienok na podnikanie. Po doladení tohto systému môžu jednotné kontaktné miesta a liberálnejšie vydávanie povolení výrazne znížiť administratívne náklady pre malých podnikateľov.

Tomáš Dudáš: Ide pravdepodobne najlepšie opatrenie posledného obdobia. Zavedenie jednotných kontaktných miest prinesie zrýchlenie byrokracie pri založení živnosti, začínajúci podnikatelia budú mať uľahčený život. Jediným menším nedostatkom novely je pomerne zbytočné obmedzenie jedného predmetu činnosti na jeden živnostenský list.

Juraj Nemec: Opatrenie má jeden vysoko pozitívny prvok – vytvorenie tzv. One Stop Shops, ktoré sú už všade okolo nás pravidlom. Nadviazať by malo prijatie princípu, že informácia, ktorá je už v informačnom systéme verejnej správy, sa od občana/podnikateľa nesmie znovu vyžadovať.

Jozef Orgonáš: Jednotné kontaktné miesta sú v poriadku, či len jedna živnosť na jednom živnostenskom liste sú v poriadku - neverím. Argumenty predkladateľov ma nepresvedčili. Na druhej strane živnostenský list, ktorý má viac ako 10 náplní činnosti sa stáva nedôveryhodným.

Martin Jaroš: Snaha zjednodušiť vybavovanie je sympatická, ale nerozumiem tým obmedzeniam počtu živností na jeden živnostenský list.

Miroslav Siváček: Krok správnym smerom. Verím, že aj daňové úrady budú v nadväznosti na zníženie počtu predmetov činnosti na živnostenskom liste benevolentnejšie pristupovať k uznaniu výdavkov spojených s podnikaním. Práve nutnosť väzby nákladov na predmet činnosti bola motívom na ich vyšší počet.

OZ Vidiecky parlament: Preplnené živnostenské listy boli dosť komické. Vzdelanie i prax sú pre prevádzku odbornej živnosti dôležité, mali by byť však podmienkou len pri vydávaní licencií na odbornú činnosť a súhlasu s umiestnením prevádzok.

Radoslav Procházka: Formálne aj materiálne zjednodušenie prístupu na trh pre živnostníkov je dobré samé osebe, o zvyšok sa postará práve ten trh. Redukcia živnostenského listu len na jeden predmet činnosti svedčí o tom, že tomu trhu štát ešte stále nedôveruje tak, ako by mohol.

Richard Ďurana: Pre mnohých bude novela znamenať úsporu, pre zberateľov druhov živností bude znamenať vyššie náklady. Celkovo však zmenu hodnotím pozitívne. Kolky sú finančnou bariérou práve pre ľudí, ktorí ovládajú práve jedno remeslo (napr. kaderníčky alebo automechanici). Pri ochrane zákazníkov pred službami odborne nespôsobilých remeselníkov (stále sa zohľadňuje vzdelanie, resp. prax) sa stále zabúda na skutočnosť, že trh generuje vlastné alternatívy informovania zákazníkov. Počnúc referenciami od známych, končiac certifikáciou súkromnými organizáciami zameranými na hodnotenie kvality. Jedna bariéra teda ostáva, navyše zbytočná, lebo aj živnostníci nesú zodpovednosť za vykonané dielo, musia garantovať záruku na poskytnuté služby.

Vítězslav Palásek: Novela živnostenského zákona najmä uvoľnením podmienok zjednodušuje založenie remeselnej živnosti, čím ju robí prístupnejšiu najmä pre záujemcov o jednoduchšie remeselné činnosti, ktorých často odrádzalo iba pomyslenie na potrebnú administratívu. Starosť o kvalitu vykonávaných živností prenechal navrhovateľ novely pragmaticky na pôsobenie trhových princípov aspoň v mikroekonomickom prostredí vzťahu zákazník verzus živnostník.

Juraj Renčko: Zjednodušuje podnikanie, znižuje administratívnu náročnosť registrácie živnosti, znižuje aj formálne nároky na udelenie remeselnej živnosti v prospech preukázanej praxe.

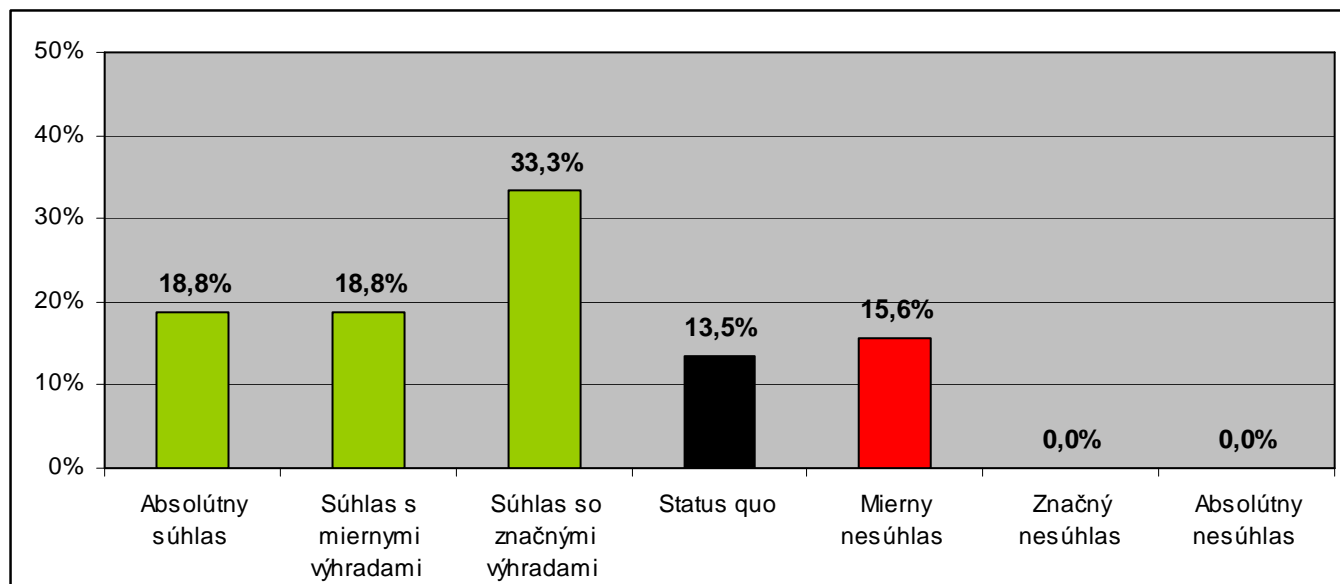
Igor Hornák: V zásade súhlasím s opatrením, lebo smeruje k zjednodušeniu procesov.

Eugen Jurzyca: Jeden z mála krokov zlepšujúcich podnikateľské prostredie. Prekvapujúco (?) nepochádza z MH SR.

Mária Machová: Domnievam sa že napriek niektorým diskutabilným častiam (uvoľnenie podmienok) prinesie prospech živnostenskému podnikaniu.

Jaroslav Vokoun: Treba pripomenúť, že je to ďalšia z iniciatív EÚ. Bez tlaku EÚ by sa u nás dialo málo zmien. Poriadok robí priateľov. A toto opatrenie k tomu prispieva. O zhoršenie práce remeselníkov by som sa neobával. Zlých skúseností s profesionalitou remeselníkov má človek dostatok už doteraz, takže pre rozvoj trhového hospodárstva ešte niečo vydržíme.

3. Zníženie úrokových sadzieb Národnej banky Slovenska v marci o 0,25%-uálneho bodu a v apríli o 0,25%-uálneho bodu (základná úroková sadzba - 4,25% s účinnosťou od 25. apríla 2007)

Juraj Renčko: Opatrenie bez výraznejšieho vplyvu na ekonomiku, pretože trh ho predvídal. Primárnym cieľom NBS je cenová stabilita, preto úprava úrokových sadzieb s cieľom znížiť tlak na posilňovanie kurzu slovenskej koruny. Okrem toho, symbolická úprava v realite kurz ani nemohla ovplyvniť.

Mária Machová: Súhlasím s názormi, že išlo o krok, ktorý nepriniesol žiadne významnejšie efekty.

Juraj Nemec: Súhlasím s názorom, že opatrenie nemalo žiaden zásadný dopad na ekonomiku.

OZ Vidiecky parlament: Aj keď účinnosť bola nižšia, opatrenie bolo správne.

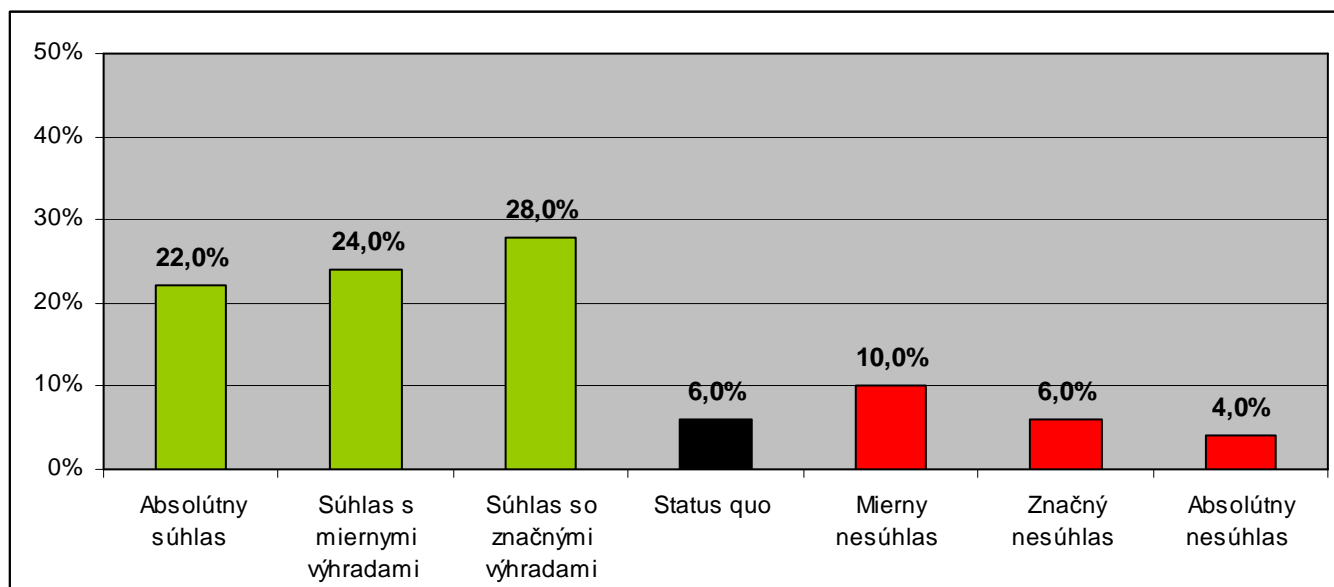
Jozef Orgonáš: Politika - menová i fiškálna NBS patrí dlhodobo k stabilizujúcim faktorom ekonomiky Slovenska. Správne rozhodnutie.

Radoslav Štefančík: Vytvorili sa tak faktory na znižovanie úrokových sadzieb aj v komerčných bankách s priamym dôsledkom na rast celkových investícií a zachovanie pozitívneho rastu ekonomiky.

Jaroslav Vokoun: NBS robí zväčša symbolické kroky. A že trh si ide aj tak svojím smerom, to NBS vie, a preto chce ísť do košiara menovej únie, aby si nemusela robiť takéto starosti.

Igor Hurčík: Keďže naša NBS nie je Európska centrálna banka, tak je úplne zbytočné komentovať alebo hodnotiť jej úrokovú politiku.

4. Zákon o potravinách (sprísnenie kontroly a sankcií v oblasti ochrany kvality potravín; zvýšenie pokút za porušovanie kvality potravín až do výšky 50 mil. Sk)

Juraj Renčko: Sprísnenie regulácie v tejto oblasti je v poriadku, otázne je, či je zákon zvládnutý procesne (vymedzenie práv kontrolórov, spôsobu vykonania kontroly a pod.)

Igor Hornák: Súhlasím, že represia v tejto oblasti je nutná. Zároveň by sa ale mala zvýšiť zodpovednosť orgánov vykonávajúcich dohľad vrátane zodpovednosti za spôsobenú škodu.

Eugen Jurzyca: Štát výsledky kontrol nezverejňuje. Prečo? Ťažko sa ubrániť dojmu, že v skutočnosti nejde o postavenie zákazníka ale o postavenie kontrolórov, teda štátu. Štát by mal najprv rok zverejňovať kto, ako, kde a kedy predával či vyrábal nekvalitné potraviny. Podľa mňa by zákazník reagoval tou najprimeranejšou sankciou, odchodom ku konkurencii.

Miroslav Siváček: Skôr zákon o pokutách ako zákon o potravinách. Problém nedostatočnej kvality potravín je možné dostatočne riešiť aj kvalitnejším plnením povinností zo strany už existujúcich inštitúcií, rozvojom nezávislých spotrebiteľských združení a zverejňovaním zistených (a dokázaných) nedostatkov.

Richard Ďurana: Takýmito zákonmi sa posilňuje paternalistický charakter štátu. Za lepšieho kontrolóra ako štát považujem konkurenciu, nekompromisného spotrebiteľa, spotrebiteľské združenia a dôsledné vymáhanie zákonov.

Mária Machová: Súhlasím s každým opatrením, ktoré povedie k ochrane spotrebiteľa, čo je v prípade potravín mimoriadne dôležité. Nevieť posúdiť, či výška pokút je aj reálne vymožitelná – veď nie každý kto predáva nekvalitné či pokazené potraviny je schopný zaplatiť 50 mil. Sk – navyše ak v roku 2006 sa celkovo na pokutách vybralo len 13 mil. Sk. V kontexte prísnej ochrany spotrebiteľa sa mi zdá nedostatočné, že orgán ústrednej kontroly môže podať podnet na zrušenie živnostenského oprávnenia či pozastaviť prevádzkovanie časti živnosti – tu by som očakávala nie "môže" ale "musí" – proste takýto podnikateľ by nemal mať šancu ohrozoť životy a zdravie ľudí už nikdy v budúcnosti. Možno trochu paralely z praxe daňovej správy: ak sa u živnostníka zistili rôzne praktiky obchádzania povinností platiť dane, tiež je možnosť dať podnet na zrušenie živnostenského oprávnenia. To, že sa možnosť premení na skutočnosť a takýto živnostník už nebude môcť "ohrozoť život štátneho rozpočtu", sa rovná takmer nule – a iba promile takýchto podnetov skončilo odobraním živnostenského listu. Takže takto to možno bude vyzerat' aj v tomto prípade.

Jozef Orgonáš: Kvalita potravín podliehala ešte aj za hlbokého socializmu prísnej kontrole, dnes je kvalita ešte lepšia predovšetkým aplikáciou predpisov EÚ a permanentnými kontrolami, ktoré vykonávajú objektívne orgány v predajniach. Sankcia je likvidačná, dáva priestor pre korupciu a nerieši problém. Obchod sa určite nevyhýba prísnej kontrole, upozorňuje však na možné úskalía, pokuta na úrovni 50 mil. Sk je likvidačná i pre veľký reťazec a nieto ešte pre malého obchodníka. Konkurencia je príliš veľká, aby prípadné nedostatky niekto vedome zavinil. Ak kontrolný orgán zistí problém, ktorý je veľký alebo dokonca vedomý - musí sa to riešiť trestno-právne, pokuta to nenapraví.

Juraj Nemec: Určité riziko korupcie tu samozrejme je (kde u nás nie je), ale v princípe považujem opatrenie za opodstatnené, kvalita potravín je zásadná vec. Predaj závadných potravín obmedzí len reálna hrozba.

Anonymný komentár*: Voľný pohyb potravinárskeho tovaru a najmä citlivých komodít (mäso a výrobky z neho) na celoeurópskom trhu si vyžaduje vyššiu mieru kontroly kvality a zdravotnej nezávadnosti. Efektívne môže túto kontrolu vykonávať najmä štát, ktorý nie je priamo zainteresovaný na ekonomických efektoch z obchodnej realizácie a navyše disponuje potrebným materiálnym a personálnym know-how na posúdenie jeho kvality a zdravotnej nezávadnosti. Tieto kontroly majú tiež pozitívny ohlas v širokej verejnosti.

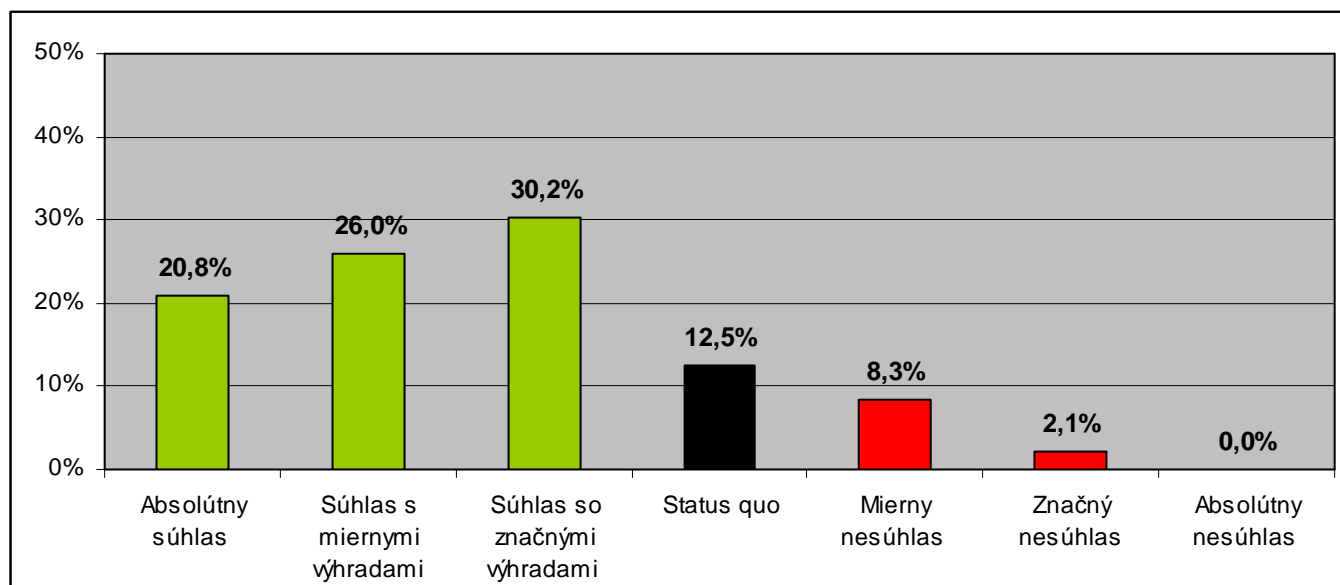
Igor Hurčík: Tak toto sa mi fakt páči !

Radoslav Štefančík: Doterajšie medializované prípady pokazených potravín sú dôvodom na podporu akéhokoľvek opatrenia, ktoré vo vyššej miere postihuje firmy za predaj nekvalitného tovaru.

OZ Viediecky parlament: Prísnejšia kontrola, keď aj subjektívna, je lepšia ako slabá. Vláda by sa mala v prvom rade zamerať na vymožitelnosť práva a zjednodušenie priestupkového konania. Sankcie a pokuty, ktoré sú nevymožitelné, sú kontraproduktívne.

Jaroslav Vokoun: Je príznačné, že oponenti sa nevenujú tomu, či tu problém s pokazenými potravinami je. Takže problém je, doterajšie riešenia neboli účinné, tak sa logicky pritláča na pílu. Trhová ekonomika je o motivácii. Nízku dôležitosť priradujem preto, lebo sa jedná len o sprísnenie existujúceho zákona.

5. Novela zákona o archívoch a registratúrach (zúženie registratúrnych povinností pre podnikateľov; všeobecné zrušenie povinnosti vypracúvať registratúrny poriadok; povinnosť vypracúvať registratúrny plán len pre veľké a stredne veľké firmy)

Tomáš Dudáš: Vskutku pozitívne opatrenie, ktoré ruší nezmyselné administratívne zaťaženie, ktoré postihovalo malých a stredných podnikateľov.

Jozef Orgonáš: Správne rozhodnutie, zbytočne by to zaťažovali najmä malé a stredné firmy, nehovoriac o tom, že štát nie je svojím správnym aparátom na to pripravený. Skúste v súlade s predpismi požiadať o archivovací protokol príslušný orgán a uvidíte koľko neschopnosti a pomalosti na strane štátneho orgánu zažijete!

Eugen Jurzyca: Zníženie byrokracie pre malých, ale ponechanie pre veľkých. Byrokratizácia a ešte aj diskriminácia.

Juraj Renčko: Zníženie nezmyselnej administratívnej záťaže podnikateľských subjektov; mohlo však ísť ešte ďalej.

Igor Hornák: Mohli zísť ešte ďalej. Zbytočné zasahovanie do záležitostí firiem je treba obmedziť. Kvantifikácia prínosov zvýšenia počtu povinností pre firmy neexistuje, zato náklady sú zrejmé. Štandardy riadenia kvality

* Respondent si neželal byť menovaný.

procesov v jednotlivých odboroch, zverejňovanie a corporate governance, regulačný reporting napr. vo finančných inštitúciách a dokazovanie pre účely daňového konania sú úplne dostatočné.

Richard Ďurana: Registrátorne povinnosti sú zbytočnou nákladovou položkou podnikateľov a treba ich zrušiť úplne.

Mária Machová: História tohto zákona je príkladom toho, ako predkladatelia a následne aj parlament nedocenili nákladový rozmer svojich rozhodnutí/hlasovaní. Už vtedy sa ozývali hlasy z podnikateľského sektora, ale aj verejnej správy o obrovských nákladoch, ktoré uvedenie zákona bude vyžadovať a o možných negatívnych dopadoch na jednotlivé subjekty. Bola tu síce päťročná doba na realizáciu, a tak tí, ktorí si zákon ctia a vážia, začali s jeho realizáciou a vynaložili značné prostriedky na niečo, čo je síce prospešné, ale možno v danom okamihu by bolo prospešnejšie v inej oblasti, iní vyčkávali a verili, že nakoniec sa to dáko utrasie a možno niektorým bolo od začiatku jasné, že to celé nakoniec bude vyzerať úplne inak. Môžeme očakávať iný scenár správania sa subjektov pri rozhodovaní sa o nákladoch na prípravu aj pri takej vážnej veci, ako je príprava na euromenu?

Vítězslav Palásek: Zrušenie resp. zúženie registrátorných povinností pre podnikateľov bolo správnym krokom a zbavilo komerčný sektor SR nočnej mory inkvizičných nájazdov kontrol z rezortu MV SR.

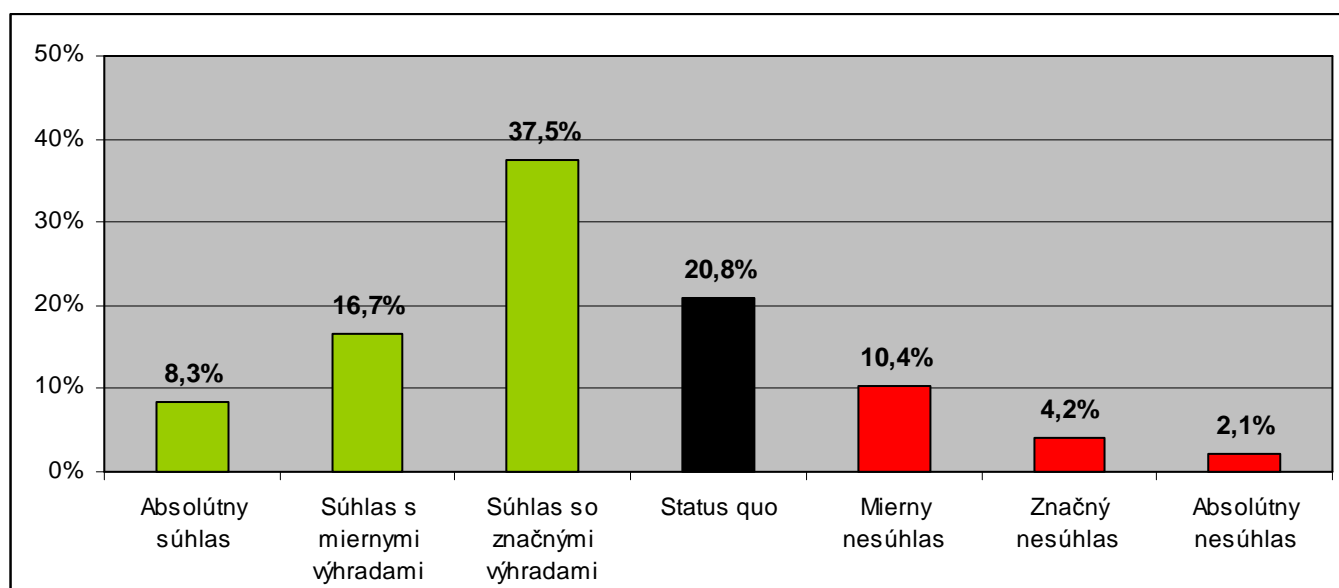
OZ Vidiecky parlament: Podporuje to poriadok a poriadnosť. Malo by to platiť rovnako pre všetkých.

Juraj Nemec: Aj polovičný krok je krok...

Radoslav Procházka: Vecná redukcia takejto povinnosti je druhým najlepším riešením; prvým by bola personálna redukcia len na verejnoprávne korporácie.

Jaroslav Vokoun: Oponent, ktorý by zákon vzťahoval len na subjekty verejného sektora, nevie čo je to archív a čo je to história. Problém je ale inde – archívy nemajú dostatok ľudí, aby robili kvalitnú archivársku a bádateľskú prácu.

6. Konceptia predškolskej výchovy (štát uhradí mesačný príspevok vo výške cca 380 Sk na dieťa v poslednom ročníku materskej školy – ročné náklady do 290 mil. Sk; ponechanie dobrovoľnej dochádzky do škôlky pre deti od 5 rokov; presun materských škôl z kategórie školských zariadení do kategórie škôl)

Mária Machová: Výchove a vzdelávaniu detí a mládeže je táto spoločnosť veľa dlžná, a tak každé opatrenie, ktoré môže v niečom pomôcť, považujem za dobré a vítam ho za predpokladu, že je súčasťou nejakej komplexnej stratégie a systému. Za takéto určite nie je možné považovať presun materských škôl – narúša princípy decentralizácie.

Juraj Renčko: V zásade dobré opatrenie, otázne je, aký bude obsah a cieľ povinnej predškolskej výchovy.

Luboš Vagač: Podpora predškolskej výchovy je v poriadku. Dá sa však realizovať aj iným spôsobom ako ďalším prerozdeľovaním – napr. daňovými stimulmi adresovanými priamo rodičom.

Juraj Nemec: Opatrenie má svoje klady aj zápory, osobne som za to, aby (pri dnešnom spôsobe fungovania základných škôl) deti určitú prípravu na prechod do školy absolvovali.

Jozef Orgonáš: Či prispievanie je tým správnym rozhodnutím - nie som si istý, avšak dochádzka dieťaťa do škôlky posledný rok je určite dobrým rozhodnutím, potvrdzujú to psychológovia i skúsenosti z iných krajín.

Milan Velecký: Nikto z nás nemôže za to, v akej rodine sa narodí. A rovnosť šancí nie je v tom, že niektoré deti sa do kolektívu môžu dostať až v škole (keďže ich rodičia šetrili na škôlke) a sú v porovnaní so svojimi rovesníkmi (ktoré mali predškolskú výchovu alebo zodpovednejších rodičov) hendikepované.

OZ Vidiecky parlament: Predškolská výchova je veľmi potrebná. Každá iniciatíva ktorá skutočne podporuje vzdelávanie a výchovu mládeže je pre spoločnosť prospešná. Ak budú materské školy prekategORIZOVANÉ do škôl, mala by byť predškolská výchova od 5 rokov v škôlke povinná. Tak ako napr. vo Francúzsku je tzv. cours préparatoire.

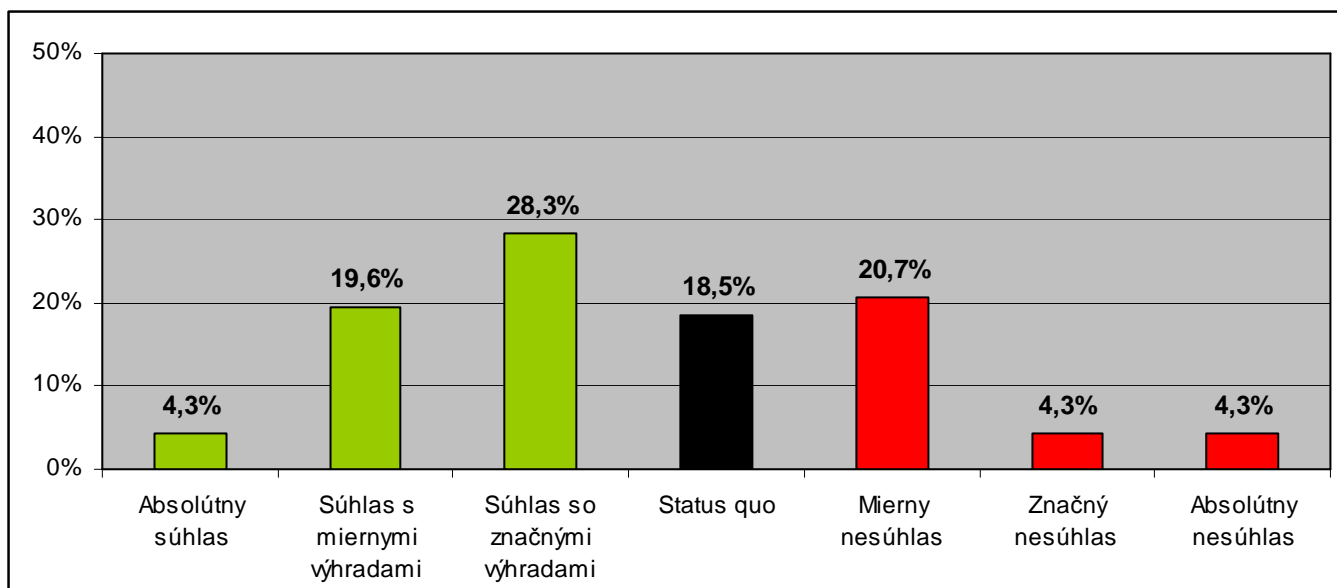
Jaroslav Vokoun: V prvom rade – najlepšie vedia situáciu posúdiť učitelia v 1. triede na základnej škole. To, čo by robili vo väčšej intenzite oni, spravia pre nich škôlky. Je jasné, že je to pomoc pre deti, kde sa im nevenujú tak, ako by si dieťa v modernej spoločnosti zaslúžilo. Nakoniec, väčší profit z opatrenia budú mať normálne rodiny. Každá koruna, vložená do budúceho dobrého občana, sa vráti.

Igor Hornák: Myslím, že pobyt v škôlke pre 5 ročné deti môže dať rodičom ďalšiu informáciu o sociálnej zrelosti detí. To ale dostatočne neodôvodňuje ďalší zákon s administratívne náročnou obsluhou.

Radoslav Procházka: Rozsah, v akom si štát uzurpuje právo zasahovať do výchovy detí, je už dnes mimoriadny a jeho rozšírenie by generáciám, ktorých sa má týkať, iba ublížilo. Socializácia je dôležitá vec, ale v takejto podobe by len zvýšila už bežak vysoké bremeno stresu, ktoré sa dnes týka už aj detí v predškolskom veku.

Igor Daniš: Neexistujú dôležitejšie oblasti v spoločnosti, kde by vláda mala investovať, napr. i v školstve?

7. Zákon o digitálnom vysielaní (legislatívny rámec pre digitálne vysielanie; možnosť televíznych staníc vysielat' analógovo do konca roku 2011; držiteľia platnej analógovej licencie majú prednostné právo na digitálnu licenciu; vznik verejnoprávneho multiplexu)

Eugen Jurzyca: Digitalizácia u nás je oneskorená, napríklad v ČR či Rakúsku je oveľa ďalej. Ak to vláda myslí vážne s podporou konkurenčného prostredia, tak práve v tejto oblasti má krásnu príležitosť ukázať to. Postavila sa však na stranu monopolizácie. Rozširovanie počtu štátnych programov pri súčasnom zvýšení či aspoň udržiavaní kvality predpokladá zrejme málo pravdepodobné výrazné zvýšenie príjmov STV.

Tomáš Dudáš: Najväčším problémom je, že zákon prichádza príliš neskoro a stanovuje benevolentný termín na celoplošné spúšťanie digitálnych okruhov. Slovensko v tejto oblasti za svojimi susedmi výrazne zaostáva (viď ČR alebo Rakúsko, kde ORF prechádza na digitálnu prevádzku v týchto mesiacoch), a tento zákon neprispieva k rýchlemu rozvoju digitálnej televízie na Slovensku. Otázne je aj to, čím naplní verejnoprávny multiplex STV, keď už v súčasnosti má výrazné problémy s prevádzkou dvoch kanálov.

Miroslav Siváček: Vznik zákona bol nevyhnutný, avšak nevyužila sa šanca podporiť podnikanie a konkurenciu v oblasti vysielania (a tým aj tvorbu programov). Zákon podporuje aj rozšírenie vysielania verejnoprávnej televízie namiesto toho, aby už bola konečne zrušená. Predpokladám, že aj z týchto dôvodov prejde ešte niekoľkými zmenami.

Juraj Nemec: Digitalizácia ako taká je nevyhnutným progresom, podmienkou by ale malo byť pokrytie územia v súčasnej alebo vyššej miere. Problém konkurencie a námietky v tomto smere považujem za relevantné, preto opatrenie hodnotím neutrálne.

Juraj Renčko: Potrebný zákon, neprispieva však dostatočne k liberalizácii mediálneho priestoru.

Igor Hornák: Namiesto liberalizácie, vytváranie monopolov. A prečo by sa nemohlo vysielat analógovo, kým bude analógové vysielanie ekonomické a počet prijímateľov dostupný.

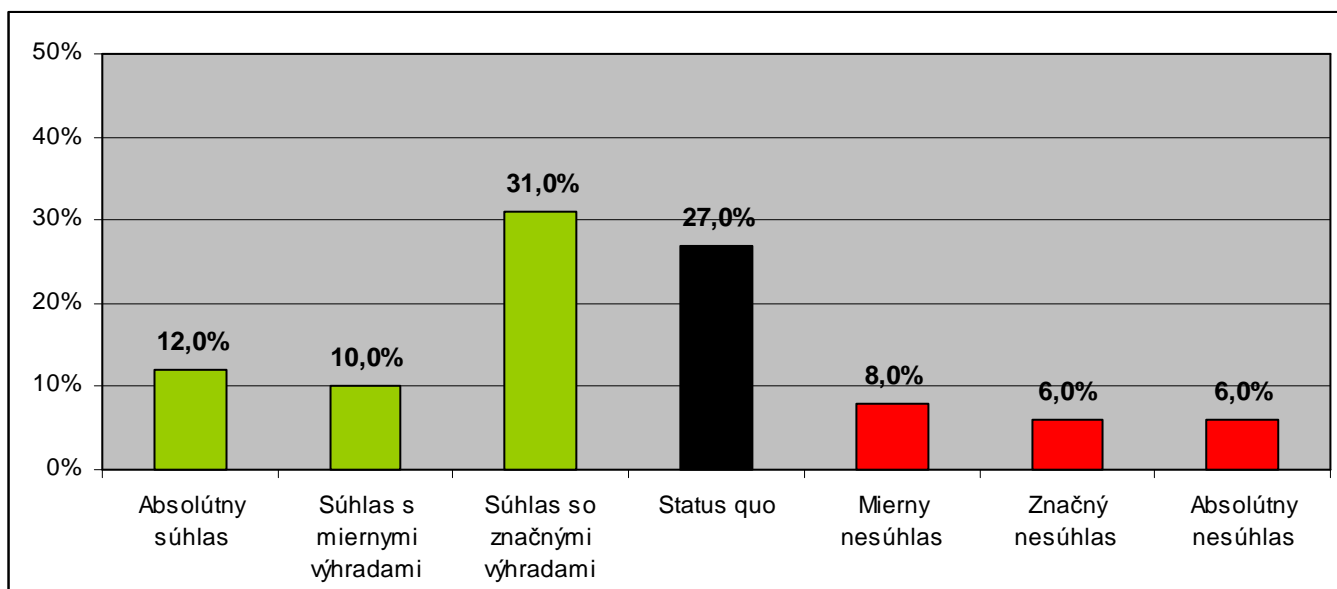
Richard Ďurana: Zákomom sa posilňuje pozícia existujúcich subjektov na úkor potenciálnych konkurentov.

Igor Hurčík: Buduje sa tu taký malý monopol?

Jozef Orgonáš: Zákon mohol byť prísnejší a stanoviť kratší termín.

OZ Viediecky parlament: Legislatíva musí podporovať rýchly proces prechodu na digitálne vysielanie

8. Zrušenie krajských úradov a prechod ich kompetencií a zamestnancov na obvodné úrady a príslušné ministerstvá (úspora 151 funkčných miest; do konca roku 2009 predpokladaná úspora 78,6 mil. Sk)

Juraj Renčko: Z pohľadu "zoštíhľovania" štátnej administratívy nezmyselné opatrenie. Úspora 151 funkčných miest a 78,6 mil. Sk pôsobí smiešne. V skutočnosti možno dôjde ku zvýšeniu výdavkov v dôsledku transakčných nákladov na presun kompetencií. Celkovo plošné znížovanie stavov štátnej administratívy vôbec je nezmyselné opatrenie, pretože namiesto skvalitnenia poskytovania verejných služieb a zvýšenia profesionality štátnych úradníkov môže viesť k zníženiu funkčnosti štátnej administratívy. Zmysluplná optimalizácia stavov štátnej administratívy musí byť založená na jasnej definícii úloh štátu a procesnom audite jednotlivých štátnych, resp. verejných organizácií.

Juraj Nemec: Opatrenie považujem za čisto populistické a nekonceptné... Kompetencie musí niekto vykonávať, pýtať sa treba na to, či sú dané kompetencie potrebné. Nikto zatiaľ nedokázal, ktorá úroveň verejnej správy je

najefektívnejšia, v našich podmienkach efektívne nefunguje ani štátna správa ani samospráva. Ak opatrenie stav nelepší, len stojí náklady, a je teda neefektívne.

Miroslav Siváček: Opatrenie prinesie len kozmetické úspory a otázne je zlepšenie služieb občanom.

Tomáš Dudáš: Ide o symbolické a populistické opatrenie, ktorého reálne úspory sú vo svetle celkových výdavkov štátu takmer bezvýznamné.

Martin Jaroš: Ešte uvidíme ako s tými úsporami. Radšej keby si hľadeli plniť ten uletený sľub o prepustení 20 percent úradníkov.

Radoslav Štefančík: Toto rozhodnutie nebude mať z dlhodobého pohľadu žiadny efekt na znižovanie pracovníkov štátneho sektora. Predpokladám skôr postupné zvyšovanie zamestnancov na obvodných úradoch, resp. na iných úrovniach štátnej správy a navrátenie do stavu pred týmto populistickým gestom. Zvyklosti riadiacich pracovníkov v byrokratickej mašinérii sú neúprosné. Ak byrokrat v procese kariérneho rastu v dôsledku politických nominácií začínajúcich od určitej úrovne nemá šancu postúpiť na vyššie miesto, začne personálne rozširovať úsek, ktorému šéfuje. Vláda by preto mala riešiť vysoký počet byrokratov "privatizáciou" niektorých činností, ktoré štátna správa vykonáva. Až potom sa byrokрати stanú pre štát nepotrební a ich počet sa postupne zníži.

Milan Velecký: Načo to robili? Kozmetická zmena. Krajské úrady zrušili a ľudí presunuli do obvodných úradov v krajských mestách.

Robert Žitňanský: Čistá kozmetika – príznačná pre súčasnú vládu, ktorá ohlasuje monumentálny cieľ a akože ho naplní, avšak bez dosiahnutia cieľa, pre ktorý sa to malo udiť.

Igor Hornák: Zbytočná agenda.

OZ Viediecky parlament: Zbytočné a ešte aj drahé. Úspory sú pochybné.

Jaroslav Vokoun: Je to symbolický akt, na ktorom zarobili niektorí jednotlivci. Oblasť verejnej správy bude nekonečnou studňou inšpirácie pre zvyšovanie efektívnosti a zmysluplnosti.

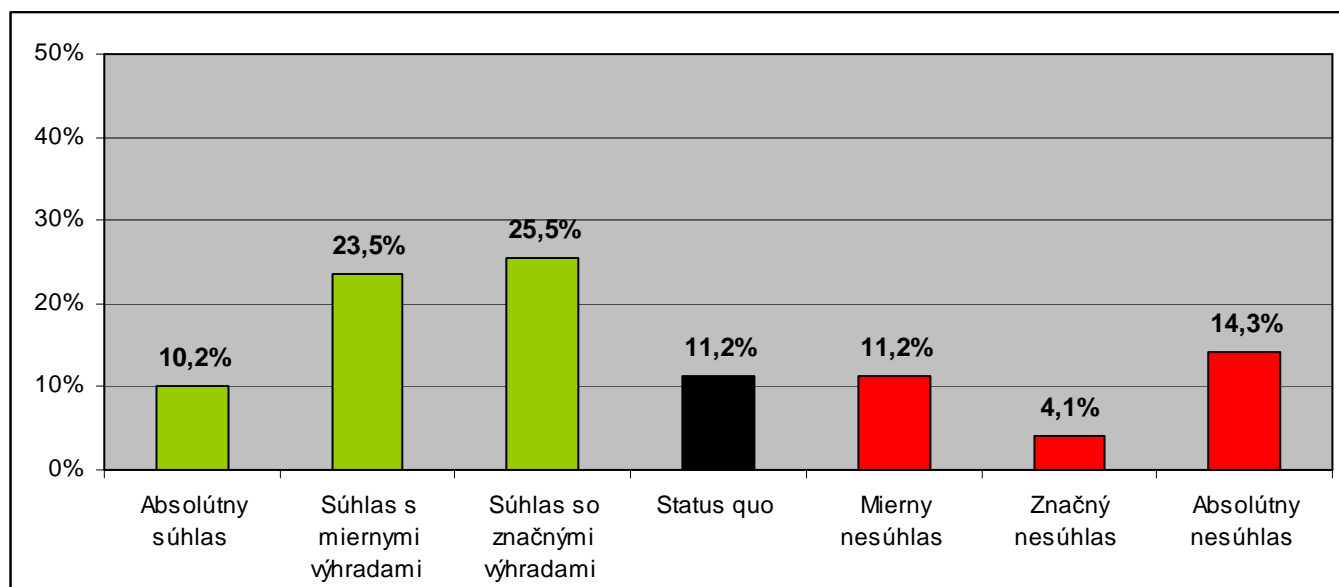
Richard Ďurana: Napriek všetkým sprievodným peripetiám ide o správny krok v decentralizácii štátnej správy.

Jozef Orgonáš: Malo sa to udiť už skôr, dôležité je, aby sa konzekventne dodržalo sporenie pracovných miest, a vlastne prečo iba 151 miest?

Igor Daniš: Už celá reforma štátnej správy a samosprávy ako nosný bod antimečiarizmu (neviem prečo?) bola založená na zavádzajúcich myšlienkach, naivite prameniacej z teórií, nepoznania bežných negácií v slovenskej spoločnosti. Do tohto procesu bolo investovaných veľa peňazí, takže reforma musela byť realizovaná. Ako zmeniť zbytočne komplikovanú a rozsiahlu štátnu správu na efektívnu, produktívnu, zodpovedajúcu regionalizmu, rozloženiu obyvateľstva, vystavenú menej "mäkkým" korupčným praktikám (o ktorých sa v médiách nehovorí)? Toto opatrenie vlády je polovičaté vychádzajúce z reálnej sily Smeru na politickej scéne, ako aj koalíčnému rozloženiu.

Mária Machová: Celú predstavu vlády o tom, že je možné realizovať efektívnu úsporu („úspory na úrovni vládnej spotreby“) len administratívnymi opatreniami (zrušiť, znížiť o x %) považujem za scestnú. Nech to znie akokoľvek rúhavo, som poznačená vlastným poznaním, že väčšina štátnych úradníkov má čo robiť a je denne vyťažená a niekde aj preťažená svojou agendou a zrejme aj tu novela Zákonníka práce značne skomplikuje problém nadčasovej práce. Iná je otázka, či táto agenda má svoj zmysel a čo reálne rieši. Historicky sme zriadili obrovské množstvo komplikovaných agend verejnej/štátnej správy, zložité procedúry výkonu, testovania, posudzovania, schvaľovania a pod., ktoré sú pracovne mimoriadne náročné. Osobitným problémom sú organizačné štruktúry celoštátnych agend – nadbytočne bohatá územná štruktúra, kde by často pre komfort občana stačil kontaktný bod na odovzdanie rôznych tlačív, poskytnutie informácií a pod. a všetky ďalšie činnosti môžu byť efektívne vykonávané na centralizovanej úrovni, k čomu výrazne napomáha elektronizácia. Ale zrušiť lokálny úrad – najmä ak je jeho sídlo uvedené v zákone – je v parlamente nesmierne zložitá. Na máločom sa v parlamente nájde medzi všetkými poslancami zhoda ako na nesúhlase zrušiť v danom meste úrad. (Moje skúsenosti s pokusom územnej reformy daňovej správy a zrušenia malých daňových úradov ako správcov dane. Na ich mieste mali zostať len kontaktné body v zmysle vyššie uvedeného.) Preto ak sa nezrušia alebo nezjednodušia vecné agendy a ich organizačné štruktúry, objektívne nemôže byť robená žiadna významná úspora práce. Agenda sa môže iba presunúť – viď krajské úrady, alebo sa vykážu "mŕtve duše" – od nástupu tejto vlády sa držia limity pracovníkov ale neobsadzujú sa voľné miesta, ktoré sa vytvárajú odchodom do dôchodku, prirodzenou fluktuáciou...). Tie sa pravdepodobne vyhlásia ako usporené, a tým čiastočne splnený sľub. Preto kým sa neurobí "upratovanie" v jednotlivých zákonoch, ktoré definujú jednotlivé verejné služby, nezjednodušia procesy ich výkonu a následne tomu neprispôbi organizačná štruktúra, nie je reálne podstatné zníženie štátneho aparátu, nech to bude zámer ľavicovej či pravicovej vlády.

9. Štátna investičná podpora domácnostiam na zakúpenie slnečných kolektorov a kotlov na biomasu (100 mil. Sk ročne; výška dotácie pre domácnosť v priemere 18 000 Sk na slnečné kolektory a 25 000 Sk na kotol na biomasu)

Richard Ďurana: Ide o nesystémové opatrenie, ktoré narúša trhové prostredie a selektívne podporuje iba časť hráčov na trhu. K čomu vedú dotácie produkcie biopalív ukazuje aktuálny dramatický rast cien niektorých základných potravín. Otázny je aj reálny dopad na životné prostredie.

Miroslav Siváček: Selektívna podpora je deformáciou trhu, ktorá vytvára pascu do budúcnosti. Ak sa podpora v budúcnosti zruší, dramaticky sa zmení dopyt po technológiách, a tým aj rentabilita investícií do ich výroby. Ak nie, bude sa pravdepodobne nabaľovať a o niekoľko rokov môže v širšom meradle štedrá podpora využívania alternatívnych zdrojov dospieť do štádia nešťastných dotácií do farmárskeho sektora. Na okraj je možné predpokladať, že investície do moderných technológií budú viac využívať sociálne silnejšie skupiny domácností.

Igor Hornák: Je to obvyklý spôsob motivácie, na druhej strane (100 mil. Sk ročne je asi málo významné) môže deformovať trh. To sa stalo napr. v Nemecku, kde dotácia solárnych článkov zdeformovala trh a zastavila inovácie u výrobcov a v iných energetických segmentoch. Významnejším krokom v oblasti energetickej efektívnosti by bolo uvoľnenie trhu s energiami. K získavaniu podpory z EÚ fondov sa radšej nevyjadrujem, lebo celkovo odmietam tento byrokratický systém prerozdelenia.

Eugen Jurzyca: Éééj, ale sa to sľubuje, keď človek nevie, že žije vo svete obmedzených zdrojov. Dnes sa ukazuje, že štát na túto dotáciu nemal peniaze. Nuž, vidno, že koncepciami a zákonmi sa nedá rozkázať ani vetru, ani dažďu, ani nedostatku zdrojov.

Luboš Vagač: Úroveň podpory je pri súčasných nákladoch skôr symbolická. Ak je v záujme vlády podporiť využívanie obnoviteľných zdrojov energie, bolo by vhodné urobiť dôkladnú analýzu nákladov a prínosov a podľa toho upravovať dotácie. Pozornosť si zaslúžia aj iné formy "šetrenia" neobnoviteľných zdrojov ako napr. tepelné čerpadlá, ekologické čističky odpadových vôd.

Juraj Renčko: Ide o krok správnym smerom a správnym spôsobom, pretože ide o podporu dopytu, nie ponuky. Celkový objem vyčlenených zdrojov je však veľmi nízky, rovnako ako výška dotácie pre jednu domácnosť; okrem toho, jednoznačne sa preferujú solárne systémy, ktoré sú, navyše v našich klimatických podmienkach, najmenej ekonomicky efektívne. Solárna energia a biomasu na kúrenie nie sú jediné obnoviteľné zdroje energie (malé vodné elektrárne, bioplyn, bioetanol a bionafta...). Na strane producentov energie chýba stabilita najmä v podobe dlhodobých pravidiel stanovenia cien energie z obnoviteľných zdrojov. Je otázne, akou formou a v akej miere bude možné pre podporu využívania obnoviteľných zdrojov energie využívať fondy EÚ (vzhľadom na súčasný stav schvaľovacieho procesu – 12. novembra 2007).

Tomáš Dudáš: Ide o krok správnym smerom, 100 miliónov Sk ročne je však iba symbolickou sumou. Podpora obnoviteľných zdrojov energie by mala patriť k prioritám každej vyspelej spoločnosti.

Jaroslav Vokoun: Oponentom dávam za pravdu iba v tom, že vyčlenená čiastka je len symbolická a verím, že sa v budúcnosti zvýši. I tak je to veľký pokrok oproti tomu, čo v oblasti podpory netradičných zdrojov energie predviedla minulé vláda. Slovo diskriminácia sa nehodí pre žiadny druh politiky. Ak chcete robiť zmenu, vždy bude niekto diskriminovaný. A hovoriť o neefektívnosti môže hovoriť iba ten, kto vidí len súčasné ceny. V nich nie je všeličo započítané, lebo si spokojne žijeme na účet budúcich generácií – a to je poriadna diskriminácia.

Jozef Orgonáš: Správne riešenie, otázka je, či štát na takúto vec nemôže vyčleniť viac financií!

OZ Vidiecky parlament: Aj pri nižšej účinnosti významný je výchovný účinok.

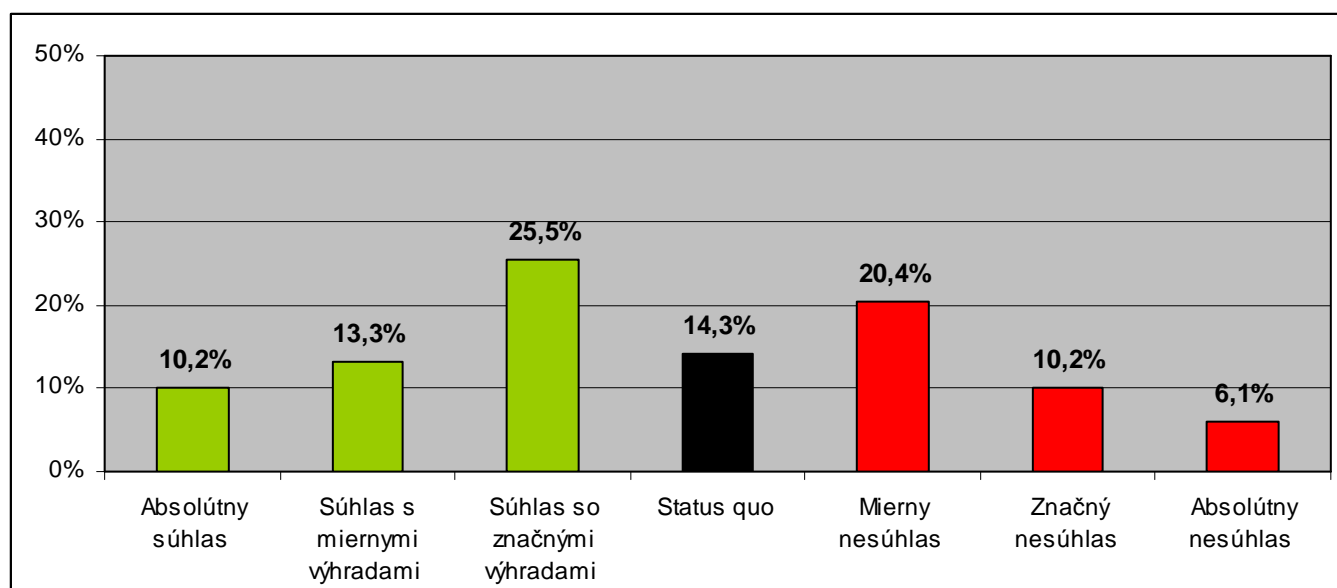
Juraj Nemec: Mohlo by to byť prospešné.

Anonymný komentár*: Treba oceniť prvé kroky v oblasti podpory využívania obnoviteľných zdrojov.

Igor Hurčík: Príliš málo – príliš neskoro.

Mária Machová: Nevieť posúdiť, ale urobiť 100 miliónmi Sk ročne diery do využívania obnoviteľných zdrojov sa mi zdá málo. Ale možno lepšie niečo ako absolútne nič.

10. Generálny pardon II. pre dlžníkov koncesionárskych poplatkov Slovenského rozhlasu a Slovenskej televízie (odpustenie úrokov z omeškania pre všetkých, ktorí zaplatili dlžné koncesionárske poplatky do 20. februára 2006 a predošlý generálny pardon by sa na nich nemusel vzťahovať)

Juraj Nemec: S generálnym pardonom principiálne nesúhlasím, znevýhodňuje tých, ktorí si povinnosti plnia. Narúša princíp zákonnosti, ktorý by mal byť hlavnou normou fungovania štátu.

Radoslav Procházka: Ďalšie nesystémové a ťarbavé riešenie, ktorým sa parlament snaží napraviť svoje predchádzajúce chyby, aby pritom urobil chyby nové. Navyše je to signál, že na súdy sa v tejto krajine nedá spoľahnúť, a že každý vážny problém dokáže vyriešiť iba osvietený zbor poslancov. Tento zákon predstavuje esenciu nekompetentného, krátkozrakého populizmu a je jeho dokonalým exemplárom.

Igor Hornák: Snaha zmierniť sadizmus pôvodného zákona je skutočne dojemná, ale amatérska. Parlament by si nemal osobovať právo iných zložiek moci (súdnej a exekutívnej).

Juraj Renčko: Ide iba o nápravu chyby tvorcu legislatívy.

OZ Vidiecky parlament: Nič vážneho.

Mária Machová: Súhlasím, napriek všetkým absurdnostiam tohto príbehu.

* Respondent si neželal byť menovaný.

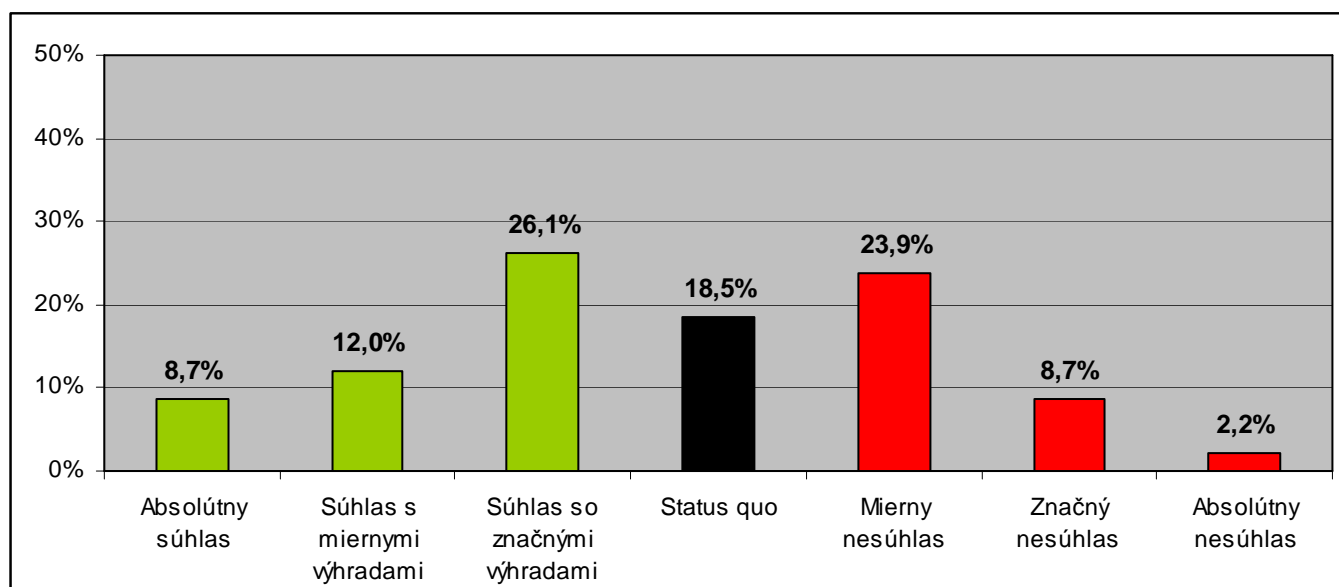
Radoslav Štefančík: Generálny pardon však nerieši existujúci problém – financovanie verejnoprávných médií. Vláda by preto mala hľadať iný spôsob. Koncesionárske poplatky sa ukázali ako neefektívne a povinnosť ich platiť sa pravidelne obchádza. Jednu z možností by som videl v daniach.

Richard Ďurana: Pokuty za neplatenie poplatkov za službu, ktorú občania nenakupujú dobrovoľne, nie sú na mieste.

Jaroslav Vokoun: Generálny pardon je takým ľudským postojom. Aby však neboli ukrátení tí, ktorí stále poctivo platili, tak popri pardone navrhujem, aby "opardónovaní" ľudia odpracovali 10 hodín verejnoprospešných prác.

Igor Hurčík: Celá kauza Slovenský rozhlas a BSP Lawyers je ako zlý scenár pre mizerný film.

11. Schválenie vyše 1 mld. Sk na rekonštrukciu, modernizáciu a dostavbu areálu Slovenskej národnej galérie v Bratislave do konca roka 2013

Miroslav Siváček: Mali byť vypracované viaceré alternatívy rozvoja a umiestnenia tejto ustanovizne. Za miliardu by sa možno dala postaviť aj nová a príjem z predaja lukratívneho priestoru a budovy mohli znížiť výdavky štátneho rozpočtu.

Juraj Renčko: Nezmyselné plytvanie verejnými zdrojmi, drahé riešenie bez hľadania alternatív.

Eugen Jurzyca: Ministerstvo kultúry by malo stransparentniť pridelovanie všetkých typov dotácií, aby mala verejnosť možnosť posúdiť ich účelnosť.

Juraj Nemec: Vecným problémom je "nepripravenosť" rozhodnutia (testovanie efektívnosti a vhodnosti navrhovaného riešenia).

Robert Žitňanský: Podpora kultúry je v poriadku, je však chybou, že sa nepodporujú aj systémové zmeny, ktoré by priniesli motiváciu zlepšiť kvalitu ponúkaných služieb, pritiahnúť pozornosť návštevníkov a sponzorov, zarobiť na seba...

Richard Ďurana: Rekonštrukciu, modernizáciu a dostavbu by mali financovať tí, ktorí kultúru "kupujú", nie daňoví poplatníci. Za najlepšie riešenie považujem odpredaj galérie do rúk súkromného vlastníka.

Igor Hurčík: Po "národnom divadle" ďalšia parádna "investícia" do kultúry.

Mária Machová: Súhlasím s tým, že stav objektu SNG je katastrofálny, nedôstojný pomenovaniu "národná", ako aj so všetkými ďalšími negatívnymi hodnoteniami stavu tejto kultúrnej inštitúcie, ktoré sú dôvodom pre rozhodnutie riešiť jej problém – ale nič reálne tomu nenasvedčuje, že projekt bude aj realizovaný – aj s tým ošklivým premostením.

Radoslav Štefančík: Osobne by som skôr bol za stavbu úplne novej reprezentatívnej budovy SNG, zbúral neestetické premostenie a považoval nad ďalším využitím priestorov historickej budovy.

OZ Vidiecky parlament: Zabráni to škodám.

Tomáš Dudáš: Rekonštrukcia SNG je bez pochyb pozitívnym krokom, len sa treba poučiť z chýb okolo novostavby Slovenského národného divadla. Otázniky vyvoláva možno celková suma na obnovu budovy (1 mld. Sk), z ktorej by bolo možné financovať veľké množstvo grantov pre umeleckú sféru.

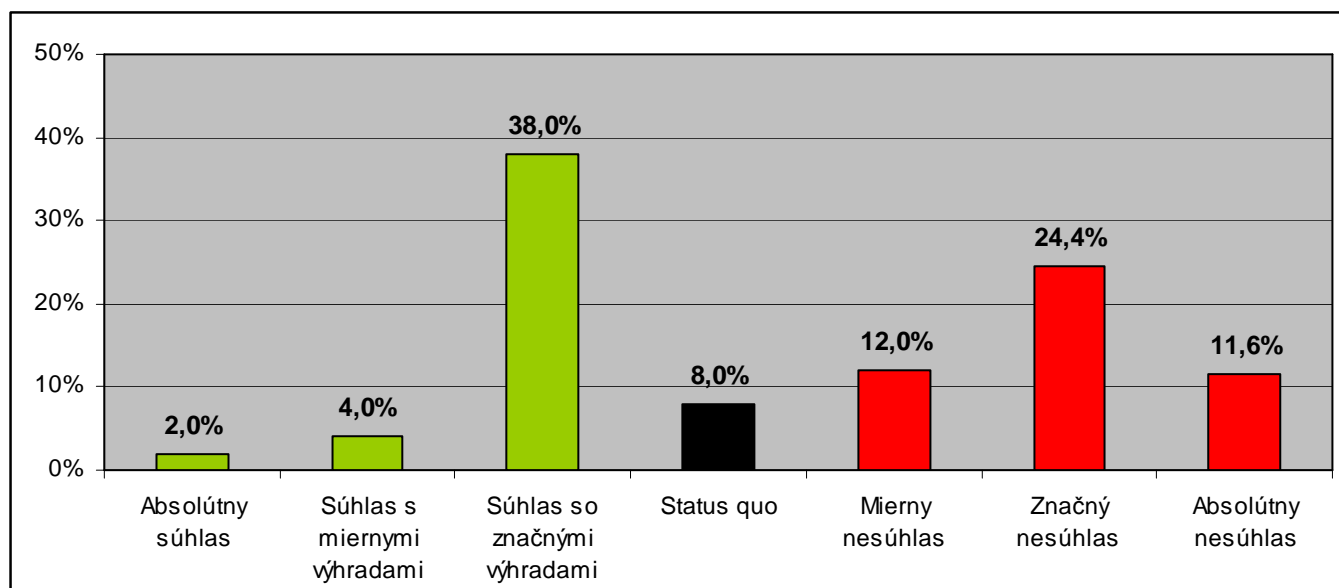
Igor Daniš: Konečne. Herci a národ vnímajúci kultúru cez SND mali nepochopiteľnú prednosť pred ostatnými oblasťami kultúry.

Jozef Orgonáš: Ak je suma správna a nejakí stavební dobrodruhovia ju "neprešvihnú", ide o správne rozhodnutie. Národ si musí ctiť svoje národné inštitúcie.

Vítězslav Palásek: Podpora kultúrnych top inštitúcií štátom sa v európskom priestore vždy považovala za atribút národnej vyspelosti. SNG to upevní pozíciu, po úspešnom dokončení plánovaných rekonštrukcií, referenčného galerijného pracoviska.

Jaroslav Vokoun: Na Slovensku zväčša rozmýšľame s malou dušičkou, preto je všetko malé (výnimkou sú vysoké budovy roztrúsené po Bratislave) a desí nás, ak sa niečo spraví naplno. Buďme radi, že niečo sa spraví naplno. Samozrejme treba očakávať, že po rekonštrukcii galéria ponúkne to, čo človek zažíva v galériách za Dunajom.

12. Novela zákona o vysokých školách (spoplatnenie štúdia pre časť externých študentov; obmedzenie počtu externých študentov; možnosť čerpania úverov pre vysoké školy; register zamestnancov vysokých škôl; povinnosť zriadiť akademické senáty pre súkromné vysoké školy)

Tomáš Dudáš: Novela vysokoškolského zákona je premárnenou šancou na zlepšenie stavu slovenských vysokých škôl, ktoré výrazne zaostávajú za najlepšimi svetovými univerzitami. Novela zbytočne vytvára kasty platiacich a neplatiacich externých študentov, pričom nie sú úplne ujasnené mnohé základné princípy v oblasti platenia za štúdium. Je zaujímavé, že denné štúdium sa ponechalo bezplatné a školné sa zaviedlo práve v oblasti externého štúdia, ktoré je spravidla menej kvalitné než denné štúdium.

Luboš Vagač: Veľkými mínusmi sú netransparentné podmienky spoplatnenia časti externých študentov a nerovnaké podmienky pre denných a externých študentov. Vláda sa vyhýba spoplatneniu denného štúdia, to však bude skôr či neskôr pre zvýšenie kvality vysokoškolského vzdelávania nevyhnutné.

Igor Hurčík: Duálny a diskriminačný systém.

Jozef Orgonáš: Škola má byť prístupná pre všetkých študentov rovnako, t.j. všetci musia platiť, i denní. Skvalitní to výučbu, študenti budú určovať kvalitu, a nie škola, to je rozhodujúce.

Richard Ďurana: Spoplatniť sa malo nielen externé, ale aj denné štúdium. Vytvoril by sa priestor pre lepšie financovanie škôl, ako aj tlak na kvalitu vzdelávania. Vzdelanie má hodnotu, a čo má hodnotu, musí mať aj cenu. Nevidím dôvod, prečo by sa mali občania bez vysokoškolského vzdelania "skladať" na štúdium vysokoškolákom.

Igor Hornák: Som za spoplatnenie štúdia. Pohľad na vzdelanie ako na investíciu s predpokladanou návratnosťou prispeje k lepšej alokácii pracovnej sily medzi odborními.

OZ Viediecky parlament: Nepovinnú školskú dochádzku denného štúdia nesmie hradiť štát. Vysokoškolské štúdium je investícia a mal by ju hradiť investor. Kto na to nemá, mal by si brať úver ako u iných investícií. Sociálny problém možno riešiť štipendiami. Keď je štúdium zadarmo, menej sa hľadá na kvalitu. Pri platenom štúdiu by trhová ekonomika diskvalifikovala nekvalitné školy. Náš študent zadarmo získa kvalifikáciu, ktorú potom často využívajú jeho zahraniční zamestnávateľia. Akademické senáty na súkromných vysokých školách, ak budú fungovať ako doteraz na verejných vysokých školách - čiže budú poplatné rektorom alebo dekanom, nič nevyriešia. Rektora i dekana by mala voliť celá akademická obec, vrátane študentov.

Eugen Jurzyca: Prvý krok smerom k nevyhnutnému spoplatneniu vysokoškolského štúdia u nás. Škoda, že z pseudoideologických dôvodov zákon nebráni tomu, aby platili aj najlepší a najchudobnejší študenti rovnako ako najhorší a najbohatší.

Miroslav Siváček: Nesymetrické zavedenie poplatkov hendikepuje externých študentov. Práve v tejto skupine je vyšší počet sociálne slabších študentov.

Juraj Nemec: Novela zákona o vysokých školách nerieši zásadné problémy fungovania vysokoškolského vzdelávania, ktorého kvalita sústavne klesá. Absolventi našich VŠ majú byť porovnateľní s absolventmi VŠ ostatných krajín EÚ, pričom k naplneniu tohto cieľa chýbajú základné predpoklady. Verejné vysoké školy sú skoro na 90% závislé od dotácií zo štátneho rozpočtu, čo je neúnosný stav z viacerých dôvodov:

- nízka participácia na projektoch s praxou, a tým dominancia teoretickej výuky,
 - nízka dotácia na študenta (počet študentov narástol za krátky čas skoro o 100%, celkový objem zdrojov z pohľadu % z HDP skôr klesá!!!),
 - získanie vysokoškolského vzdelávania prináša úžitok dominantne pre študenta.
- Systém sa "zacyklil" a bude problém ho efektívne riešiť...

Juraj Renčko: Novela rieši čiastkový problém (platby za externé štúdium išli do externých organizácií, a nie do rozpočtov vysokých škôl). Nie je jasné, ako táto novela prispieva k tomu, čo je uvedené v zámere opatrenia – upraviť postavenie vysokých škôl s ohľadom na potreby vedomostnej (správne znalostnej) spoločnosti.

Mária Machová: Celú túto novelu považujem za nesystémový nepodarok. Nikdy v histórii samostatného Slovenska nebola taká šanca na výraznejšie vyššiu podporu celého školstva a vedy štátom. Zatiaľ sa táto šanca trestuhodne premrháva. Toto považujem za jednu z najväčších chýb súčasnej vládnej koalície.

Robert Žitňanský: Nezmyselné administratívne zásahy (pomer externistov/internistov), výrazné posilnenie moci rektorov a selektívne spoplatnenie externého štúdia (bez rozbehu funkčnej pôžičkovej siete) nereaguje na skutočné problémy slovenského vysokého školstva, neprispieje k zvýšeniu jeho často žalostnej kvality a prestíži a znamená premárnenie času, ktorého dôsledky bude dlhodobo cítiť celá spoločnosť.

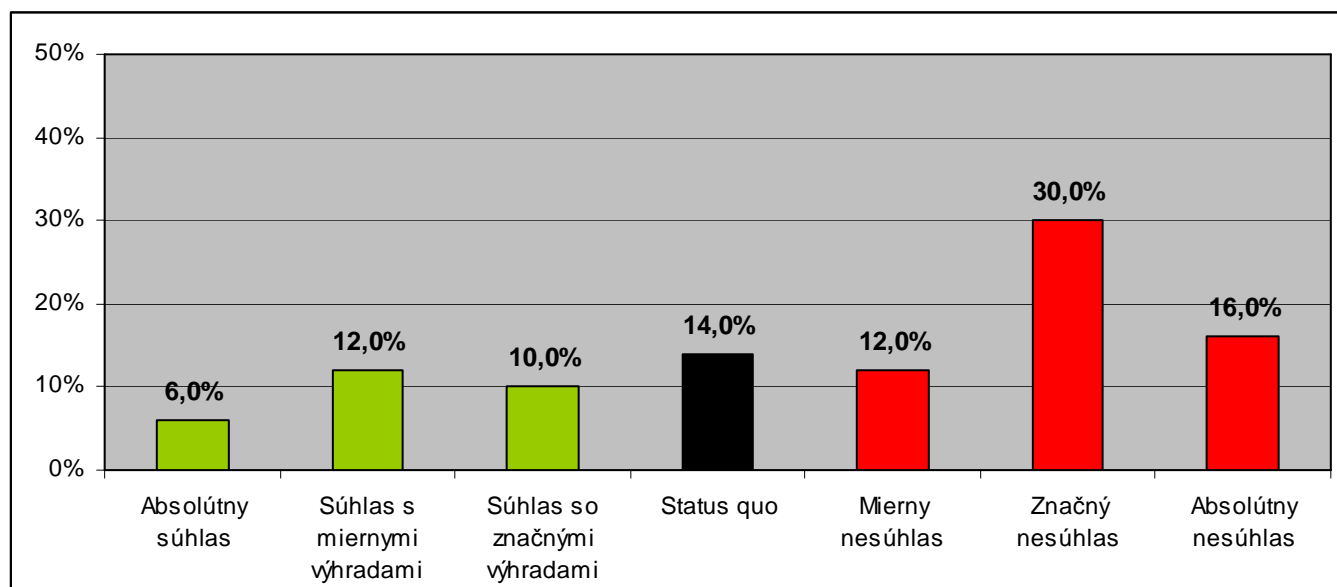
Igor Daniš: Pokiaľ ide o aspekt spravodlivosti ohľadne financovania externého štúdia, ide o krok známy v neďalekých krajinách: kto vedomostne neprešiel sitom na obmedzené bezplatné štúdium, nech si ho zaplatí formou externého štúdia, a je mu tak ponechaná možnosť študovať ďalej. V ostatných záležitostiach je riešenie iba viacnásobné pôsobenie docentov a profesorov na rozličných VŠ, čím sa zabezpečovala ich moc v odboroch, a nie kvalita štúdia, a navyše sa obmedzovala konkurencia, ktorá je najmä v spoločenských a humánnych vedách žalostne nízka. Tomu zodpovedá aj ich úroveň. Ale komu to vadí? Ide o diplom, nie naučiť sa niečo. Základným krokom reformy vysokých škôl je rešpektovanie rozdelenia štúdia na bakalárske a magisterské podľa náročnosti (u nás panuje pravý opak), ako aj uznania v spoločenskej praxi (nerešpektuje sa).

Radoslav Štefančík: Spoplatnenie externého štúdia malo pôvodne podľa slov predsedu vlády viesť k sprehľadneniu financií, ktoré vysoké školy v rôznej forme vyberajú od študentov. Podľa neho tak na vysokoškolákoch zarábali súkromné "eseročky". Ako keby zámerne prehliadal fakt, že vysoké školy zakladajú tieto "neziskové združenia" s cieľom zvýšiť priemerný mesačný príjem pedagógov. V tomto prípade by sa teda vláda nemala pýtať na spôsob ako, ale hľadať skôr odpoveď na otázku, prečo vysoké školy vyberali poplatky od študentov v externej forme štúdia. A odpoveď by bola jednoduchá. Pokiaľ vysokoškolskí pedagógovia aj po habilitačnom konaní budú zarábať podobne (alebo dokonca menej) ako priemerná banková úradníčka so stredoškolským vzdelaním s ročnou praxou, vysoké školy budú vždy hľadať spôsob, ako by normu, ktorá by im na tento zdroj príjmu siahla, mohli obísť.

Jaroslav Vokoun: Slovo spravodlivosť je veľmi problematické. V tomto prípade zmeny chápem ako proces a spoplatnenie štúdia externistov vnímam ako krok na ceste ku zmene v nazeraní na vysokoškolské štúdium.

Vítězslav Palásek: Nosným zámerom novely je skvalitnenie edukačného procesu na vysokých školách. K tomu má najmä prispieť limitovanie počtu externistov na reálne vzdelávacie kapacity jednotlivých vysokých škôl, zavedenie registra profesorov a tiež zriadenie akademických senátov aj pre súkromné VŠ. Nie nepodstatným paradoxom sa stáva oblasť spoplatnenia štúdia, kde na dennom štúdiu sa na rovnakú úroveň dostávajú excelentní študenti schopní súbežne zvládať dva aj viac študijných oborov s tzv. večnými študentmi. Širšie spoplatnenie štúdia by ešte viac zintenzívnilo odliv (často bez návratu) intelektuálnej elity slovenskej mládeže na české VŠ, kde je štúdium v českom jazyku bez poplatku.

13. Obnovenie zákona o tripartite (obnovenie zákonom formalizovaného sociálneho dialógu; vznik Hospodárskej a sociálnej rady SR ako konzultačného a dohodovacieho orgánu vlády a sociálnych partnerov)

Eugen Jurzyca: Tripartita je rokovanie subjektov bez demokratického mandátu o usporiadaní krajiny za zatvorenými dverami zo zákona. V dnešnom svete je rokovanie o spoločenských pravidlách síce užitočné ale deje sa aj bez zákona a otvorene, napríklad v médiách či na nekonečnom množstve blogov. Ak majú podnikatelia alebo odborári názor na to, ako má krajina vyzeráť, dosiahnu viac, keď ho prediskutujú verejne. Vláda následne vo vlastnom záujme prerokuje podrobnosti relevantných návrhov. Faktor nútiaci vládu diskutovať, je politický tlak, nie zákon. Ukotvenie tohto procesu do zákona je jedným z vrcholných diel súčasného spoločenského alibizmu. Naša spoločnosť bude sociálna a zodpovedne riadená v dôsledku zákona o tripartite asi tak, ako bola Nemecká demokratická republika demokratická, lebo to mala v názve. Mimochodom, odkedy bola obnovená tripartita, zhoršilo sa podnikateľské prostredie a krajina je podľa rozhodujúcich parametrov menej sociálna. Tripartita na papieri vznikla, ale v realite funguje slabô.

Miroslav Siváček: Na to, aby bolo možné rokovať s partnermi o veciach zaujímajúcich všetky strany, netreba zákon, ale vôľu počúvať argumenty. Navyše, sociálni partneri definovaní v zákone nie sú a nikdy nebudú reprezentatívni (chýbajú napr. živnostníci, malé a stredné podniky, hendikepovaní občania, tretí sektor, zástupcovia kultúry, školstva, dôchodcov a ďalších vrstiev obyvateľstva atď.). Zákony sa predsa týkajú všetkých občanov štátu, a nie len vybraných skupín.

Radoslav Štefančík: Z politického hľadiska vláda prispieva k rozšíreniu korporativizmu v krajine. Zo zákona zvýhodňuje určité nátlakové organizácie na úkor ostatných. Obmedzuje tak pluralizmus a zdravé konkurenčné prostredie neziskových organizácií. Z ekonomického pohľadu môže mať silný vplyv odborov negatívny dopad na zdravé ekonomické prostredie, hlavne v období hospodárskeho útlmu, keď sa od vlády očakávajú razantné zásahy.

Luboš Vagač: Zbytočné opatrenie, sociálny dialóg fungoval dobre aj bez zákona - stačia rozumní partneri, ktorí nepotrebujú oporu v zákone na presadenie svojich záujmov.

Milan Velecký: Dohoda sociálnych partnerov je dôležitá, ale nevidím dôvod upravovať zákonom. Buď sú ochotní partneri (aspoň) rokovať a (v tom lepšom prípade) dohodnúť sa, alebo to nedokážu (nechcú dokázať). Načo ich to nútiť zákonom?

Ludvík Posolda: Zákonné formalizovanie v skutočnosti komplikuje situáciu sociálnym partnerom a na druhej strane v ničom nezaručuje zlepšenie sociálneho dialógu – to je možné len na základe skutočného partnerstva všetkých zúčastnených strán a úrovne ich komunikácie. Politický sľub k tomu je prázdnu deklamáciou niečoho, čo existuje aj bez toho, aby to musel upravovať zákon (ako keď sľúbite, že bude pršať).

Jaroslav Vokoun: Hlasy oponentov vyjadrujú podstatu. Je pravdou, že zákonom sa zastrešuje priveľa ideí. Je to aj obraz spoločnosti, kde panuje nedôvera, nedobry to základ pre lepšiu budúcnosť.

Robert Žitňanský: Tripartita je (ohliadnuc od systémových výhrad voči jej existencii v tejto podobe, týkajúcich sa napríklad reprezentatívnosti KOZ SR a pod.) zbytočná a nefunkčná – a to paradoxne potvrdzuje aj jej obnovenie. Napriek veľkej pompe okolo toho sa nestala miestom, kde sa dohadujú zásadné veci, a kde sa odborárom vrátila moc ovplyvňovať dianie. Možno aj preto, že hoci sa na jej pôde diskutovala napríklad novela Zákonníka práce, vláda viackrát dala najavo, že nie je tretou stranou, ale že s odbormi tvorí jeden tím – a tým pre zamestnávateľov váha tripartity ako miesta hľadania zmysluplných riešení a oslabovania prípadných sociálnych konfliktov klesla.

Igor Hurčík: Konzultačný orgán má byť nezávislý a apolitický.

Richard Ďurana: Obnovenie tripartity a zvýšenie vplyvu odborov nebude mať pozitívny dopad na slovenskú ekonomiku. Ide o krok späť k posilneniu zamestnancov "bez zodpovednosti" na úkor majiteľov výrobných prostriedkov a tých, ktorí podnikaním riskujú svoj vlastný kapitál. Navyše Rada hospodárskeho partnerstva a sociálneho partnerstva SR, ktorá do obnovenia tripartity fungovala, plnila ciele, ktoré chce vláda naplňovať, lepšie ako tripartita pred jej zrušením počas druhej Dzurindovej vlády.

Igor Surovčík: Hoci vláda formálne presadila zriadenie Hospodárskej a sociálnej rady, členovia vlády si na rokovania tripartity akosi nevedia nájsť čas, čím určite nedeklarujú rovnocenné sociálne partnerstvo vlády s odborármi a zamestnávateľmi.

Martin Jaroš: Úplne formálne opatrenie.

OZ Vidiecky parlament: Nič to neovplyvní.

Juraj Renčko: Inštitucionalizácia sociálneho dialógu je vo vyspelých krajinách obvyklá. Skutočný sociálny dialóg však vyžaduje vôľu viesť ho u všetkých zúčastnených strán, čo zákon nemôže zabezpečiť. Zákon v prijatej podobe nezvyšuje kvalitu sociálneho dialógu.

Igor Daniš: Nevyhnutné splnenie predvolebného záväzku voči odborovým predákom. Ako presvedčený sociálny demokrat musím povedať, že sa jedná o socialistický nezmysel a prežitok, ktorému nezodpovedá ekonomická realita.

Igor Hornák: Dodržiavanie štandardných procedúr pripomienkového konania k zákonom umožňuje podstatne širšiu participáciu sociálnych partnerov.

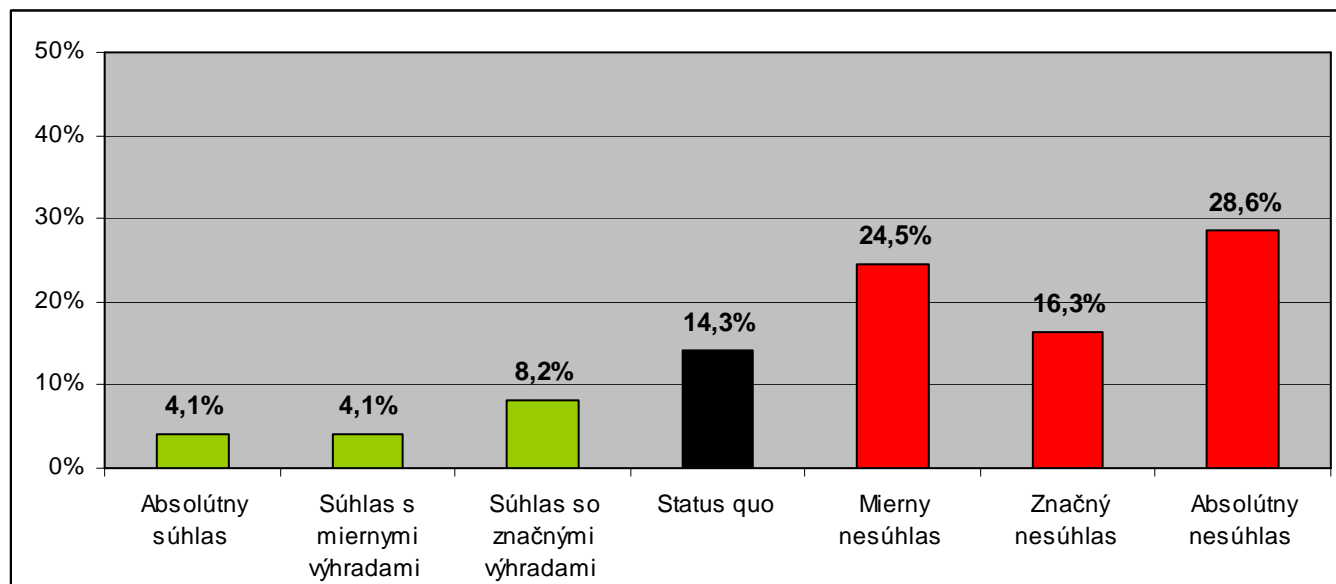
Mária Machová: Aj keď filozofia tripartitného dialógu nie je všeliekom na riešenie všetkých problémov tohto trojuholníka, považujem samotné obnovenie zákonom formalizovaného sociálneho dialógu za vhodné. Všetko ostatné čo sa zamýšľalo a nakoniec touto novelou aj schválilo, však nič podstatného k „riešeniu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, rozvoja zamestnanosti a zabezpečenia sociálneho mieru“ neprinieslo, práve naopak.

Juraj Nemec: Formalizovanie vzťahov má svoj určitý význam...

Vítězslav Palásek: Zavedenie formalizovaného (povinného) sociálneho dialógu s určenými pravidlami a postupmi negociácií bude prínosom k veľmi potrebnej kultivácii na trhu práce v SR.

Jozef Orgonáš: Všade v kultúrnom svete funguje tripartita, na Slovensku nie, socialistická vláda ju formálne uznáva, prax je iná, ignoruje ju a necháva ju fungovať iba z dôvodu, že v Európe sa to nosí.

14. Rozšírenie okruhu vedúcich pracovníkov (predstavených) v štátnej správe, ktorí môžu byť odvolaní bez uvedenia dôvodu (odvolaní úradníci nemusia byť ani v priamej riadiacej pôsobnosti politických nominantov; novela zákona o štátnej službe)

Radoslav Štefančík: Politické strany nehoráznym spôsobom vstupujú do nezávislosti orgánov, ktoré by mali byť na vláde nezávislé. Vláda tak zároveň dala zbom všetkým úvahám o budovaní nezávislej a odpolitizovanej štátnej správy. Zároveň zobrala motiváciu všetkým študentom verejnej správy alebo politológie, ktorí by chceli v budúcnosti pracovať v orgánoch štátnej správy ako nezávislí odborníci. Na druhej strane treba povedať, že dnešná koalícia len pokračuje v tom, čo začala jej predchodkyňa.

Juraj Renčko: Hranicu medzi politickými nominantmi a profesionálnymi úradníkmi (zdôrazňujem slovo profesionálnymi, a to v dobrom zmysle) je potrebné zachovať. Je celý rad "zručností", ktoré štátny úradník musí ovládať, aby bol vo svojom odbore profesionálom, a získanie týchto zručností trvá niekoľko rokov. Na druhej strane, je právom každej politickej garnitúry dosadiť svojich ľudí na tie pozície, ktoré rozhodujú o formulovaní a implementácii politík. Identifikácia tejto hranice je veľmi krehká a závisí na vládnucej politickej garnitúre.

Juraj Nemec: Verejná a štátna služba má byť profesionálna a apolitická. Úradník – podľa princípu - profesionálne plní (legálne) príkazy, čo je nástroj na presadzovanie verejnej politiky, bez ohľadu na to, kto ju tvorí. Preto v "teoretickej" verejnej správe pojem "svoj" človek neobstoí...

Jozef Orgonáš: Čo tento štát - resp. títo socialisti, ktorí vládnu, ešte nechcú riadiť. Profesionálni pracovníci v štátnej správe zneisteli a na pracoviskách je zbytočné napätie.

Eduard Chmelár: Krok späť, ktorý posilní partokratický charakter tohto štátu.

OZ Vidiecky parlament: Štátni zamestnanci by mali spĺňať kvalifikačné predpoklady a po získaní určitej praxe aj definitívu na príslušné funkcie v rámci celej štátnej správy. Túto definitívu by bolo možné odobrať len súdnym rozhodnutím. Vláda by mala mať možnosť premiestňovať týchto zamestnancov na úradoch v rámci príslušnej územnej štátnej správy.

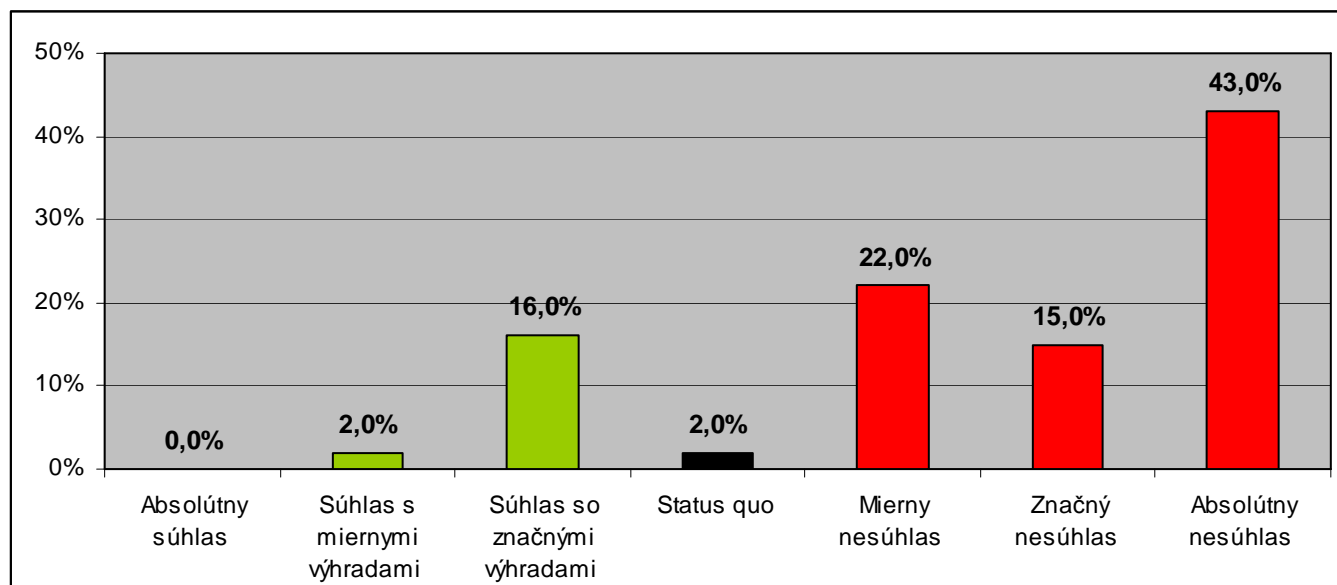
Jaroslav Vokoun: Štátny úradník by nemal mať väčšiu ochranu ako zamestnanec vo firme. Neistota je motívom k lepším výkonom.

Luboš Vagač: Zaujímavé, že keď pracovníkov treba chrániť viac (cieľ novely Zákonníka práce), nájdu sa niektorí, ktorých stačí chrániť menej...

Miroslav Siváček: Účelovosť novely je očividná a má zastrašovací charakter, pretože za slabé výsledky vedúcich pracovníkov bolo možné odvolanie už aj predtým. Tento krok len umocňuje jednoznačnú politickú zodpovednosť vládnucej koalície za dosahované výsledky a výkonnosť štátnej správy.

Milan Velecký: Aj tak sa v štátnej správe robia čistky. Ak proti tomu chceme bojovať, nestačí len prísnejší zákon (iba sa to skomplikuje, predraží), chcelo by to zmenu filozofie spoločnosti. Aby spoločnosť neočakávala (alebo neakceptovala) politické čistky v takom rozsahu, ako sa robia.

15. Zvýhodnená tarifa za dodávku zemného plynu pre seniorov nad 65 rokov (priemerná úspora pre dôchodcu 600 Sk ročne)

Juraj Renčko: Absolútne populistické a nesystémové opatrenie, ktoré nie je podložené žiadnou dopadovou štúdiou, navyše diskriminačné a selektívne.

Tomáš Dudáš: Výrazne neadresný a nesystémový krok, ktorý možno vnímať ako populistický krok súčasnej vlády. Dostupné analýzy pritom jasne ukazujú, že dôchodcovia nie sú najohrozenejšou sociálnou skupinou na Slovensku (sú nimi napr. mladé rodiny s viacerými deťmi).

Radoslav Štefančík: Skutočne je otázne, prečo vláda podporuje dôchodcov, a nie najviac ohrozené skupiny, ako mladé rodiny s deťmi, invalidov či nezamestnaných. Vláda by mala určite vysvetliť, prečo podporuje práve dôchodcov. Paušálne stanovená hranica založená na veku je absolútne bezohľadná voči skupinám, ktoré by finančnú pomoc potrebovali vo väčšej miere.

Robert Žitňanský: Selektívne zvýhodňovanie úzkej skupiny obyvateľov (ktorí vo zvýšenej miere tvoria elektorát súčasnej koalície) na úkor spoločnosti – pretože buď by mal SPP vyšší zisk a spoločnosť vyššie príjmy verejných financií, alebo by mohla cena klesnúť všetkým, hoci o menej ako tejto skupine občanov. Okrem toho štatistiky dlhodobo ukazujú, že z hľadiska chudoby najohrozenejšou sociálnou skupinou nie sú dôchodcovia, ale mladé rodiny s deťmi, takže "sociálny štát" v tomto prípade mieri vedľa.

Eugen Jurzyca: Dôchodcovia sú menej ohrození rizikom chudoby než mladí ľudia. Čudné, že si to ľudia, ktorí tvrdia, že ich hlavnou komparatívnou výhodou je sociálne cítenie, nezistili. Ide o opatrenie viditeľné v médiách, neviditeľné v peňaženke. Toto opatrenie dôchodcom veľmi nepomôže. Súkromné reklamné kancelárie môžu závidieť, ako dokáže vláda narábať s marketingovými nástrojmi. Ak by sa vláda venovala skvalitňovaniu podnikateľského prostredia, urobila by lepšie. Aj pre dôchodcov.

OZ Vidiecky parlament: Nesystémová pomoc neohrozenej sociálnej skupine. Populistický krok, ktorým si premiér kupuje svojich voličov.

Eduard Chmelár: Nesystémové riešenie, ktoré nezohľadňuje adresnosť a sociálne postavenie dôchodcu.

Richard Ďurana: Komerčná spoločnosť by nemala plniť funkciu štátneho sociálneho systému. Ide navyše o neadresnú sociálnu pomoc, pretože bude smerovať aj dôchodcom, ktorých dôchodky presahujú priemernú čistú mzdu v hospodárstve.

Igor Hornák: Cez deformáciu cien sa nemajú realizovať sociálne programy a ciele.

Juraj Nemec: Zásadne nesúhlasím, dotácia k cene nie je efektívnym nástrojom sociálnej politiky.

Milan Velecký: Prečo len zemný plyn a prečo len nad 65 rokov? A tí, čo kúria elektrinou, tí si takúto podporu "nezaslúžia"? A tí dôchodcovia, čo užívajú veľa liekov, dostanú niektoré lieky lacnejšie ako ich deti a vnuci? A potraviny? Absolútny nezmysel.

Jozef Orgonáš: Principiálne nesúhlasím, na druhej strane situácia seniorov je ťažká, možno by sa to malo riešiť sociálnou dávkou.

Vítězslav Palásek: Zvýhodnená tarifa plynu (a možno aj el. energie, vodného a stočného, nákladov na telefonovanie, cestovania a pod.) sú klasickými nástrojmi štátnej sociálnej podpory ekonomicky znevýhodnených skupín obyvateľstva vo viacerých európskych krajinách. Otázkou však zostáva, či dôchodcovia sú naozaj tou ekonomicky najpotrebnejšou skupinou pre príjem tejto dávky v podobe zvýhodnenej tarify za plyn. Definícia podľa jednoduchého ukazovateľa - vek nad 65 rokov - však umožní bezproblémovú distribúciu tejto dávky a súčasne je v spoločnosti, ako plnenie volebného programu, dostatočne viditeľná.

Jaroslav Vokoun: SPP akceptoval takéto riešenie (asi dostal za to niečo lepšie, aby bol motivovaný), tak ťažko môžeme zaň zvádzať boj. Pravdou je to, že kompenzáciu dostanú aj tí, ktorí ju nemajú dostať. Preto mali byť kritériá na získanie takejto výhody prísnejšie nastavené.

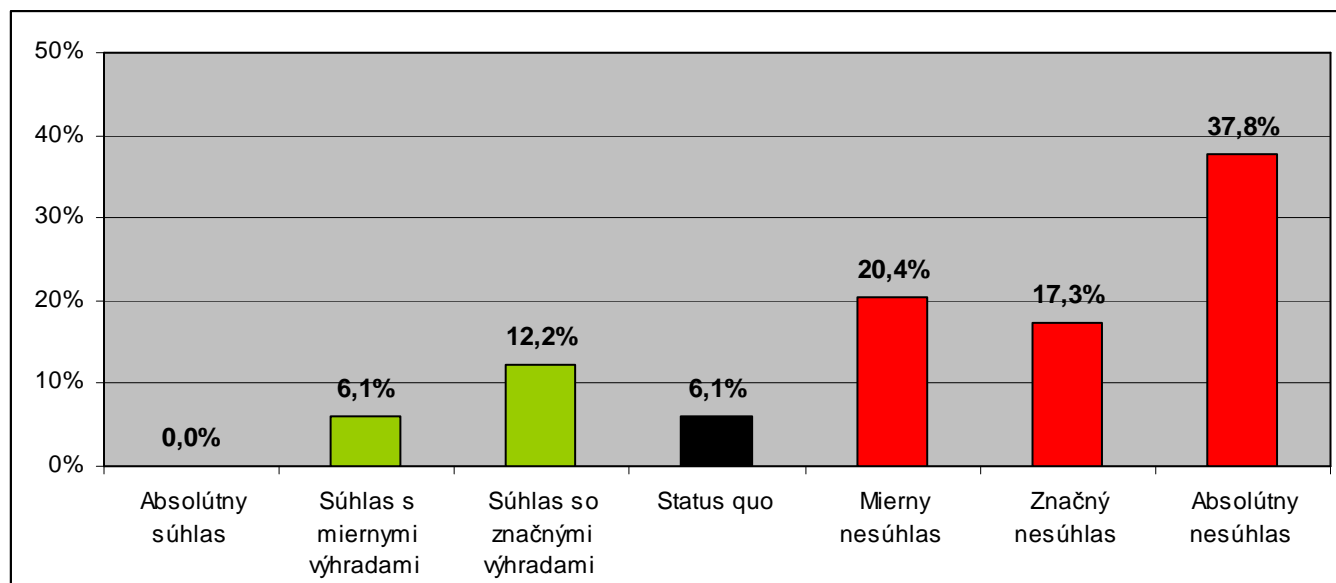
Miroslav Siváček: Súhlasím so všetkými názormi oponentov.

Igor Hurčík: Nesystematické ale sociálne.

Igor Daniš: Samozrejme podstata problému je niekde inde.

Mária Machová: Smiešne opatrenie a ani nestojí za komentár.

16. Posunutie dátumu účinnosti deregulácie nájomného za byty v reštituovaných domoch a domoch v majetku obcí z 1.7.2007 na 31.12.2008

Richard Ďurana: Regulované nájomné predstavuje hrubý zásah do vlastníckych práv majiteľov nehnuteľností. Na napĺňanie cieľov sociálnej politiky má štát sociálny systém. Regulácia nájomného má za následok absenciu investícií do existujúcich nehnuteľností.

Igor Hornák: Predĺženie deformácií trhu s bytmi v konečnom dôsledku ohrozuje aj nájomníkov. Obmedzovanie trhu nemá nahrádzať sociálnu politiku.

Martin Jaroš: Opäť o pár mesiacov odložený problém namiesto koncepčného riešenia. Štát si týmto koleduje o veľký problém. Poľsko už za takéto obmedzovanie vlastníckeho práva prehralo na Európskom súde pre ľudské práva.

Radoslav Procházka: Ďalší odklad komplexného systémového riešenia zvýšil mieru právnej neistoty, prehĺbil a predĺžil zásah do ústavných práv konkrétnych osôb (vlastníkov bytových domov) a aj v symbolickej rovine len zvýraznil nedostatok rešpektu zákonodarcu k súkromnému vlastníctvu v jeho rozmanitých podobách.

Eugen Jurzyca: Po takmer 20 rokoch od skončenia socializmu je takýto zásah do vlastníckych práv silným negatívnym signálom o tom, ako ich naša spoločnosť rešpektuje. Zdá sa, že štát v tomto prípade zvolil u nás pomerne častý spôsob presadzovania spravodlivosti súdmi – čakanie na smrť sporiacich sa strán.

Tomáš Dudáš: Cenová regulácia je prežitkom socializmu, a platí to samozrejme aj pre reguláciu nájomného. Posunutie deregulácie o 18 mesiacov pritom nerieši problém samotný, len ho odsúva do budúcnosti. Podľa môjho názoru – nájomníci nebudú lepšie pripravení na odstránenie cenovej regulácie ani na konci roku 2008.

Miroslav Siváček: Zákon zmäkčuje právne prostredie na nesprávnom mieste. Za 17 rokov sa mohli na jeho plnenie zodpovedne pripraviť všetky strany. Odklad nič nevyrieši a pred voľbami sa termín opäť pravdepodobne posunie bez toho, aby štát kompenzoval straty, ktoré svojim rozhodnutím vlastníkom domov spôsobuje.

Juraj Renčko: Nezmyselné a nič neriešiace opatrenie odsúvajúce riešenie problému do budúcnosti. Predstava, že v bytoch v reštituovaných domoch bývajú prevažne chudobní dôchodcovia, sa neopiera o žiaden výskum, chýba dopadová štúdia deregulácie nájomného. Regulácia nájomného neumožňuje vytvárať dostatočné zdroje na údržbu a rekonštrukcie, čo môže viesť k havarijným situáciám.

Luboš Vagač: Odkladanie deregulácie nemožno donekonečna odôvodňovať sociálnou situáciou časti nájomcov. Po toľkých rokoch sa na túto situáciu musia všetci nájomníci pripraviť. Štát/obec ak chce pomôcť, by si mal zmapovať počet a situáciu nájomcov, ktorých sa to týka, a v rámci svojich možností poskytnúť adresnú pomoc, ale nie donekonečna na úkor vlastníkov.

Juraj Nemec: Opatrenie nič nevyrieši, len oddiali problém. Ekonomická teória jednoznačne preferuje dereguláciu nájomného a riešenie problému dostupnosti bývania cez efektívnejšie nástroje.

Robert Žitňanský: Falošný prejav sociálneho cítenia – ak štát chce byť súcitný k ľuďom, ktorí bývajú v reštituovaných bytoch, mal im kompenzovať tržné nájomné z verejných financií (a implicitne si tým pýtať súhlas daňových poplatníkov). Presun tohto bremena na vlastníkov je hanebný a vzhľadom na prvé rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva v obdobných kauzách v zahraničí možno aj protiprávny. Ak sa protiprávnosť potvrdí, bude musieť štát znášať obrovské náklady na odškodnenie poškodených reštituentov.

Mária Machová: Toto je ukážkový príklad čo sa stane, ak sa problém a jeho riešenie dostatočne nevyhodnotia z hľadiska reálneho času, nákladov, dôsledkov, opatrení... A tak aj tejto vláde na jednej strane nezostalo nič iné ako opäť po x-krát presunúť na ďalšie obdobie. Od tejto "sociálne orientovanej vlády" by sa však očakávalo, že ak problém odložila, zároveň pripraví návrh ako od 1.1.2008 vyrieši problém sociálne slabších nájomníkov v reštituovaných domoch, keďže sa dá očakávať, že "zlí" vlastníci zvýšia nájomné na úroveň ekonomického nájomného. Alebo sa dočkáme ďalšieho posunutia dátumu?

Jozef Orgonáš: Je to háklivá situácia v tom, že je riziko, že tí, ktorí prenajímajú, to prestrelia a "naparia" súčasným nájomníkom také vysoké nájomné, že to bude až sociálny problém. Inak princíp deregulácie v čomkoľvek je správny.

Igor Daniš: Čo podstatného zmení posunutie dátumu účinnosti? Podstata sporu neleží v deregulácii, ale v nedostatočnej verejnej rozprave o tomto probléme a príprave dotknutých občanov riešiť vlastnú situáciu v určitom čase. Problém je vypuklejší a so závažnejšími dôsledkami v ČR.

Igor Hurčík: Nesystémové, ale určite sociálne.

OZ Viediecky parlament: Ide o zmiernenie dopadu na nevinných ľudí.

Radoslav Štefancík: Veľmi háklivá otázka. Na jednej strane rozhodnutie zasahuje do vlastníckych práv majiteľov reštituovaných bytov, resp. domov a obmedzuje slobodu trhu s bytmi, na druhej strane sa však predlžuje obdobie, kedy sociálne slabší obyvatelia týchto bytov sú chránení pred svojvôľou niektorých majiteľov.

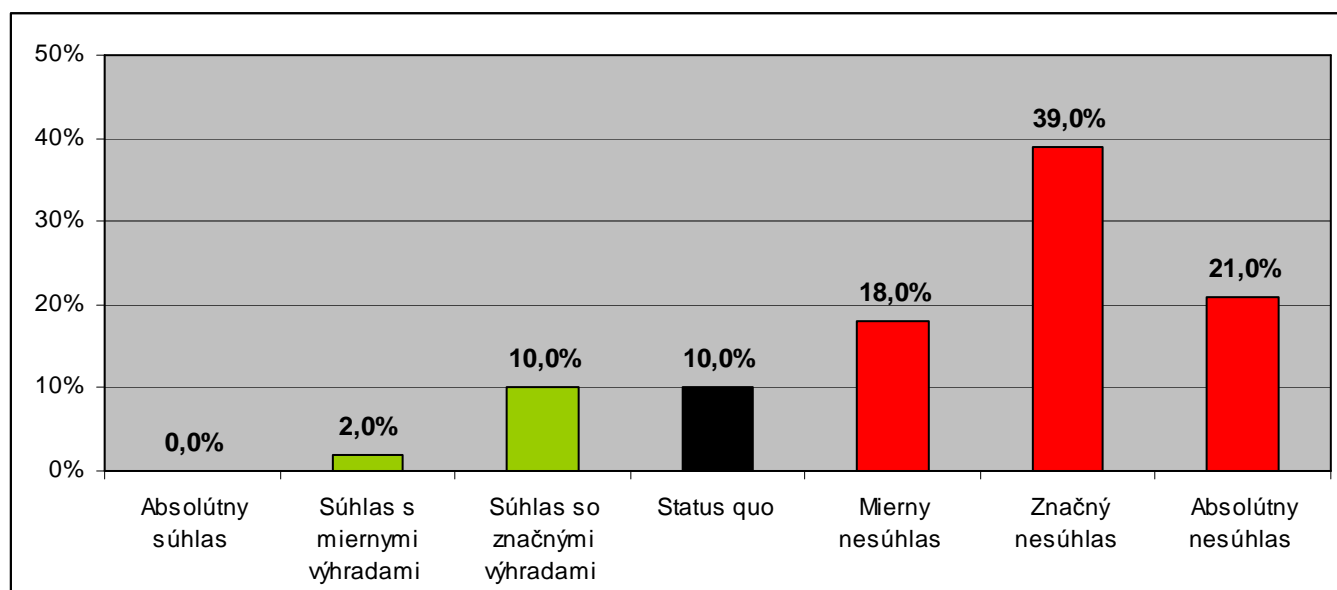
Anonymný komentár*: Deregulácia nájomného otvorí cestu pôsobeniu trhových princípov v doteraz prísne hájenej zóne jednej zo základných potrieb človeka, ktorým je primerané bývanie. Pri súčasných cenových pomeroch na realitnom trhu a stave legislatívy sa dajú predpokladať drakonické excesy. Aj keď počet takto postihnutých nájomníkov nie je porovnateľný napr. s počtom vkladateľov do nebankových subjektov v nedávnej minulosti, dôsledky pre mnoho z nájomníkov by mohli byť oveľa fatálnejšie a pre celú spoločnosť aj viditeľnejšie. Vládna koalícia (a to akákoľvek) sa v tomto prípade ocitá v takmer neriešiteľnej situácii, kde na jednej strane stoja ústavné princípy ochrany majetku a na strane druhej humánny a sociálny charakter spoločnosti. S vysokou pravdepodobnosťou sa dá očakávať predĺženie moratória na ekonomizáciu nájomného. Pre súčasnú koalíciu by politické zisky z predĺženia moratória výrazne prevážili nad možnými negatívnymi reakciami z obmedzovania nakladania s vlastným majetkom nepočetnej skupiny občanov - vlastníkov nájomných domov.

Milan Velecký: Typické "politické" rozhodnutie – nájomníkov je viac ako vlastníkov. Chápal by som to pred voľbami, ale teraz? Všetko má svoju cenu, aj bývanie v prenajatom byte. Aj vlastník má svoje práva. Ako má napríklad získať prostriedky na opravu?

* Respondent si neželal byť menovaný.

Jaroslav Vokoun: Toto je trhový segment, kde sa socializmus drží najdlhšie. Prekvapuje ma slabosť záujmovej skupiny vlastníkov nájomných bytov v presadzovaní sa.

17. Novela zákona o lesoch (uvoľnenie podmienok pre ťažbu dreva; zákaz bicyklovania a jazdenia na koni mimo vyznačených trás a lesných ciest)

Eduard Chmelár: Obmedzovanie voľného pohybu osôb v lese a vytváranie podmienok pre tunelovanie Štátnych lesov je pre ľavicovú vládu škandálom.

OZ Vidiecky parlament: Zväčšuje sa priestor pre nevhodné hospodárenie.

Juraj Renčko: Uvoľnenie regulácie tam, kde by bolo potrebné ju zachovať. Regulácia pohybu verejnosti v súkromných lesoch je nepochopiteľná (sedliackym rozumom). Asi ide o inú motiváciu.

Igor Hornák: Bez účinnej možnosti kontroly prakticky ruší reguláciu ťažby v lesoch. Obmedzenie spôsobu pohybu v lese je zle formulované (odvolávka na technickú normu), čo považujem za porušenie prirodzeného práva na zrozumiteľné zákony, ale s jeho obsahom súhlasím.

Tomáš Dudáš: Časť novely zakazujúca bicyklovanie a jazdenie mimo vyznačených trás a lesných ciest je typickým príkladom zbytočnej regulácie, ktorý má iba minimálny prínos – ale výrazne obmedzuje bežných občanov Slovenska.

Radoslav Štefančík: Zákaz bicyklovania či jazdenia na koni mimo vyznačených trás a lesných ciest je jeden z učebnicových príkladov, ako môže štát šikanovať svojich občanov.

Juraj Nemec: Novela jednoznačne prináša viacej problémových prvkov ako osohu. Les je z mnohých pohľadov verejným statkom a tento princíp by mal zostať zachovaný. Dopady chápania lesa ako krátkodobého zdroja bohatstva je možné plne vidieť v krajinách ako Albánsko. Veľa sa diskutovalo o zákaze jazdy na bicykli mimo vyznačených trás a lesných ciest. Právny a reálny dopad tejto časti novely je sporný. Viac právnikov sa domnieva, že po úzkych turistických značkách je možné jazdiť aj naďalej. Toto opatrenie sa nedá systémovo kontrolovať. Navyše bicyklisti nie sú hlavným problémom – tým je nekontrolovaná jazda motorových vozidiel a v zime aj snežných skútrov (ktoré navyše ani nie sú chápané ako motorové vozidlo).

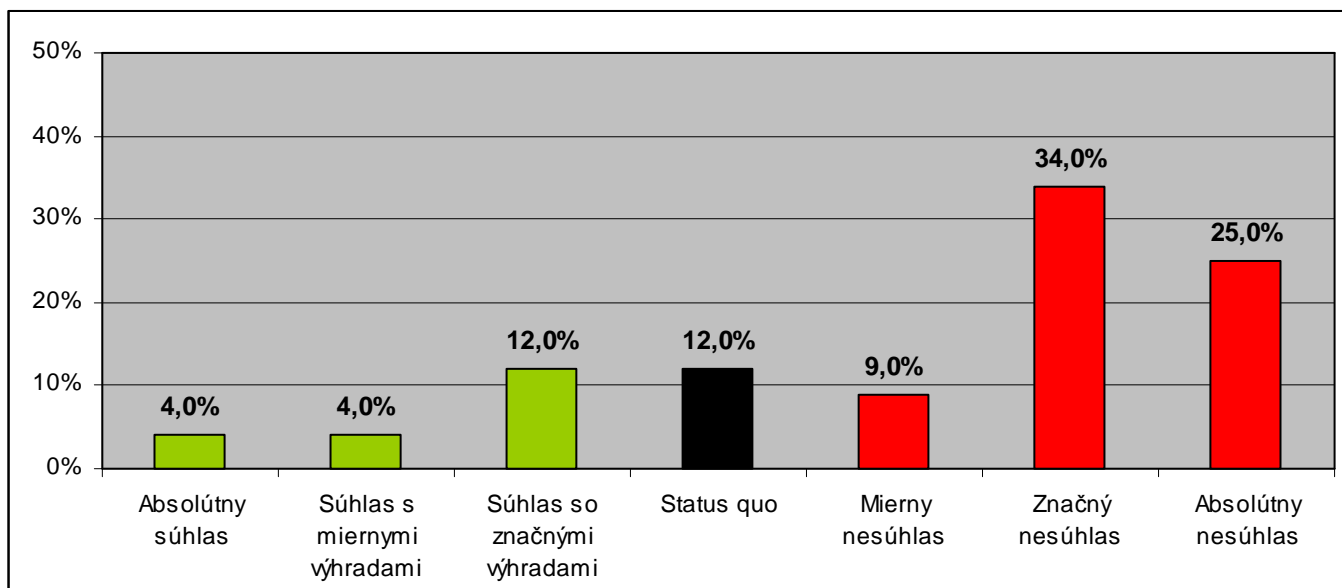
Jaroslav Vokoun: Základným problémom na Slovensku je nedôvera. To nás vzdďaľuje od slušnej spoločnosti a potom musíme riešiť takéto problémy takýmto spôsobom. Až keď sa tu udomácní sociálny kapitál v povšimnutia vhodnom množstve, nebudú sa musieť riešiť takéto problémy a potom aj počet HESO otázok bude veľmi malý. V tom nám naša viera pomáha. Cyklista spraví menej škody ako produktívny drevorubač.

Jozef Orgonáš: Niektoré skutočnosti sú správne, niektoré konvenujú snahe o štátny dirigizmus a sú katastrofálne!

Mária Machová: Novela priniesla viacero užitočných opatrení, ale zákaz bicyklovania považujem skôr za politický revanš alebo formu "zneuctenia" bicyklovania ako určitého symbolu SDKÚ.

Igor Daniš: Štandardné riešenie zodpovedajúce pravicovému zmýšľaniu o vlastníckych právach prekrútené pravicovými stranami. Byť vládnymi stranami by pravicové strany realizovali rovnaké riešenie. Jediný spor sa týkal vyznačenia lesných ciest. (Netvrdím, že súhlasím.)

18. Novela zákona o regulácii v sieťových odvetviach (väčší vplyv štátu na personálne obsadenie regulačného úradu; rozšírenie možností regulovať ceny)

Juraj Renčko: Novela v schválenej podobe zvyšuje možnosť politického tlaku na rozhodovanie ÚRSO (so všetkými negatívnymi ekonomickými dopadmi v prípade administratívneho znižovania cien), pričom nijako neprispieva ku skvalitneniu a vyššej profesionalite fungovania regulátora. Zapojenie MH SR, resp. MŽP SR do procesu regulácie neprináša v tomto smere nič; úradníci na ministerstvách nemajú dodatočnú kapacitu v porovnaní s ÚRSO skvalitniť regulačné rozhodnutie.

Robert Žitňanský: Vláda sa opäť snaží zaujať pozície, ktoré prednedávnom konečne opustila. Ak ceny regulujú politici (hoci aj nepriamo cez silnejšiu kontrolu ÚRSO), má to dve hlavné chyby: 1.) Politici do regulácie premietajú svoje politické záujmy, čiže deformujú ceny podľa toho, ktorú záujmovú skupinu si chcú získať výhodnejšími cenami, čo má obrovské dlhodobé následky. 2.) Získavať politické body na regulácii cien v dobrých časoch je dvojsečná zbraň. Keď sa ceny ropy či plynu na svetových trhoch začnú dramaticky zvyšovať a ich regulácia na umelo nízkych úrovniach nebude udržateľná, hnev verejnosti sa obráti proti politikom. Tí, aby ho eliminovali, budú potom oveľa náchylnejší prijímať ďalšie škodlivé opatrenia na riešenie problému, ktorý si sami privodili.

Richard Ďurana: Väčšie pole pôsobnosti vlády prostredníctvom Ministerstva hospodárstva SR pri tvorbe cien je krokom proti celkovej deregulácii v sektore energetiky, ktorá je tiež jednou z priorít EÚ. Jej dôsledkom je väčšia neistota potenciálnych investorov, a tým aj nepriame obmedzenie konkurencie na trhu s energiou. Za lepšiu "reguláciu" vysokej ziskovosti hráčov na trhu považujem konkurenciu, teda zjednodušenie podmienok na vstup do odvetvia a cenovú dereguláciu.

Eugen Jurzyca: Ide o posilnenie politických krátkodobých záujmov v tvorbe cien na úkor záujmov strednodobých a dlhodobých, založených na ekonomických analýzach. Mechanizmus regulácie cien by naozaj bolo vhodné pripraviť a prediskutovať aspoň s odbornou verejnosťou. Bolo by dobré zverejniť, aké faktory budú brané pri tvorbe cien do úvahy, a aké budú ich váhy. Tak, aby bola cenotvorba predvídateľná, transparentná, a aby boli minimalizované tlaky motivované krátkodobými záujmami vládných strán. Tie často uprednostňujú nízke ceny až do najbližších volieb aj na úkor investícií, a teda dlhodobo pozitívneho vplyvu na dotknuté sektory, ako aj životné náklady občanov. Najväčšie negatívum novej právnej úpravy vidím v tom, že vláda vyslala signál existujúcim aj potenciálnym investorom, že v oblastiach, v ktorých má u nás štát možnosť významne zasiahnuť do regulácie, a teda de facto do vlastníckych práv investorov, to aj urobí. Predpokladám, že budúce investície sa pre našu krajinu týmto predražia. Investori totiž dnes vedia, že im vláda "šikovne" môže zhoršiť podmienky napríklad v PPP

projektoch pri stavbe diaľnic, pri chystanom rozšírení ponuky televíznych staníc v rámci digitalizácie, v zdravotníctve, v školstve atď.

Mária Machová: Aj keď táto téma nie je predmetom môjho záujmu, vždy pri debatách o oprávnených nákladoch, činnosti regulačného úradu a pod. mám pocit, že ešte stále je čo riešiť v zákone tak, aby celá regulačná procedúra bola jednoduchšia, transparentnejšia a jednoznačnejšia. A keď už bol priestor pre novelu zákona, tak do tejto oblasti by sa mala uberať iniciatíva zákonodarcov. Namiesto toho sa hlavný problém hľadá v organizačných a personálnych schémach, ktoré nič podstatného nevyriešia!!! Okrem pozornosti regulačnému úradu by štát mal oveľa viac pozornosti venovať kvalite nominácií svojich zástupcov v energetických monopoloch (a v tom bol problém aj predchádzajúcich vlád), pretože tam vidím doteraz najväčšiu rezervu pre kontrolu dôležitých aspektov podnikania, ktoré sa prejavuje v celom procese cenotvorby energií. Ešte som nepočula, že by napr. dozorná rada, kde má štát väčšinu + nominanti štátu v predstavenstve štátu, nejakým verejným spôsobom vystúpili proti "nenažranému monopolu" a jeho nekalým ziskom, resp. iným spôsobom prejavili "svoj" akcionársky postoj chrániaci skutočné záujmy štátu.

Martin Jaroš: Bohužiaľ jeden zo splnených sľubov...

Igor Hurčík: Nesystémové opatrenie.

Jozef Orgonáš: Štátny dirigizmus prechádzajúci do socialistických pozícií súčasnej vlády je demontážou demokracie. Štát chce dirigovať dokonca i ceny potravín. Myslím, že v dohľadnej dobe budeme uvádzať pred ceny skratku: ŠMC (pre skôr narodených - Štátna maloobchodná cena).

Radoslav Štefančík: Postup vlády hodnotím negatívne, pretože si takto zvyšuje vplyv aj v úradoch, ktoré by mali byť na vláde nezávislé.

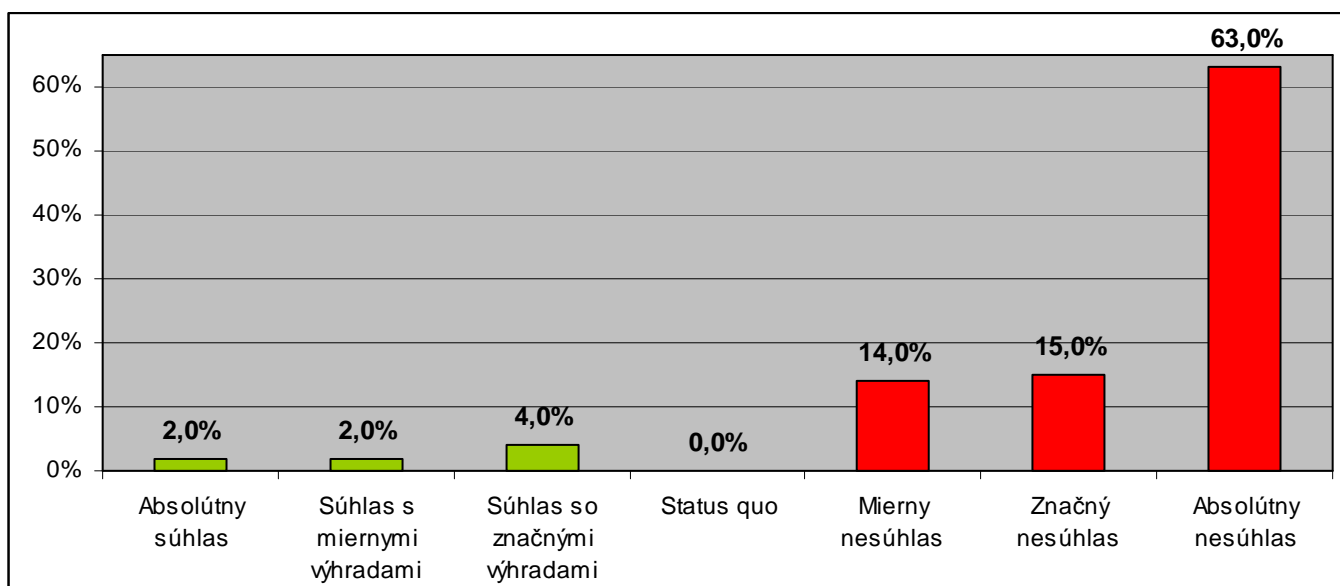
Juraj Nemec: Porušenie princípov definovaných EÚ – ak už regulačný úrad, tak maximálne nezávislý.

Igor Daniš: Vysoká samostatnosť akýchkoľvek regulačných úradov umožňuje väčší vplyv lobistických skupín, t.j. silnejších hráčov na trhu, a tým dovoľuje presadzovať záujmy záujmov niektorých na úkor väčšiny, väčšiny, ktorú by mal hájiť štát. Na Slovensku sa veľká samostatnosť ešte donedávna vo všeobecnosti vysvetľovala tzv. nezávislosťou na základe naivných teoretických úvah.

OZ Vidiecky parlament: Zvyšuje sa možnosť spoločenskej kontroly nad rozhodnutiami regulačného úradu. Vlády už zo svojej podstaty sú zlými hospodármi.

Jaroslav Vokoun: Pohyb v netrhovom prostredí je často spojený s diktátom dodávateľa. Takto je regulačný orgán len dôsledkom pokriveného prostredia. Energetika nemá problémy s nízkymi ziskami, určite sa nemusí obávať budúcnosti v súžití s akýmkoľvek regulačným orgánom v prostredí EÚ.

19. Rozšírenie záväznosti kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa aj na zamestnávateľov, ktorí ju nepodpísali a nesúhlasia s ňou (novela zákona o kolektívnom vyjednávaní)

Radoslav Procházka: Okrem toho, že sa to isté ustanovenie novelizuje druhýkrát v priebehu necelého polroka, ide opäť o neprimeraný zásah do zmluvnej slobody, do práva na súdnu ochranu a do viacerých ďalších dôležitých prvkov právneho štátu.

Robert Žitňanský: Nevídané opatrenie, ktoré naráža na ústavné limity a jeho aplikácia v slobodnej spoločnosti je nepredstaviteľná.

Igor Hurčík: Právny nezmysel.

Igor Hornák: Každé okliešťovanie individuálnych zmluvných slobôd z dôvodu ochrany je väčšinou v rozpore so skutočnými záujmami ochraňovaných.

Radoslav Štefančík: Posilňuje sa vplyv odborov, obmedzuje sa sloboda jednotlivca dohodnúť sa so zamestnávateľom na vlastných podmienkach. Zamestnávateľom tento krok zväzuje ruky pri rozhodovaní o výške mzdy, ktoré môže mať v konečnom dôsledku negatívny vplyv na rast zamestnanosti.

Richard Ďurana: Ide o drastický zásah do vlastníckych práv zamestnávateľov a vstup tretej strany do dobrovoľného kontraktu dvoch subjektov – zamestnávateľov a zamestnancov. Opatrenie znižuje flexibilitu pracovného trhu a znižuje konkurencieschopnosť Slovenska v globálnom priestore trhu práce.

Jozef Orgonáš: Dirigizmus štátu pokračuje, je to komický prístup k nekomickej realite. Predstavme si situáciu, že profesijný zväz vyrokuje slabé podmienky, t.j., že zamestnanci budú mať nadmerné práva a nároky. Povedie to ku krachu niekoľkých spoločností. Nik nemôže mať právo rozhodovať o nákladoch tretej osoby, štát už vôbec nie. Hoci by rád chcel (aspoň Smer–SD).

Ludvík Posolda: Totálne v rozpore so zmluvným právom. Vnáša neistotu do právneho prostredia firiem a v širšom kontexte do ich podnikateľských zámerov, a tým aj existencie.

Mária Machová: Tak ako obnovenie zákona o tripartite aj toto považujem za plnenie predvolebných dohôd Smer-u s odborármi a ďalší prejav hrubej sily a arogancie. Veď je množstvo zamestnávateľov, ktorých sa táto povinnosť týka, ktorí zamestnávajú ľudí, plnia si všetky svoje povinnosti voči zamestnancom a štátu, a napriek tomu že z nejakých dôvodov nesúhlasia (objektívne nemôžu súhlasiť) s podmienkami kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa a musia ju prijať!!! Splnenie všetkých podmienok môže a zrejme aj bude u časti zamestnávateľov proste nad ich ekonomické možnosti so všetkými negatívnymi dopadmi na zamestnanosť.

Juraj Renčko: Zákon administratívne posilňuje postavenie odborov tam, kde sa nedokážu presadiť svojou vlastnou autoritou. Zákon dáva nadmerné regulačné právomoci MPSVR SR, procedúra zákona je prebyrokratizovaná a v realite zákon bude s najväčšou pravdepodobnosťou nevykonateľný.

Eugen Jurzyca: Ďalší alibistický "Meisterstück". Bolo by dobré pozrieť sa na to, či sa naozaj zásadne podmienky kolektívnych zmlúv rozširujú aj na zamestnávateľov, ktorí kolektívne zmluvy nepodpisali, alebo ide len o zákon s nulovým prínosom: akoby sme schválili zákon o tom, že spolu s Miss XY želá Slovenská republika celému svetu mier. Nič sa nezmení, naša právna sústava je však komplikovanejšia a vysiela falošné signály občanom a osobitne študentom práva. Investori, a nielen oni, fungujú tak v prostredí, v ktorom sa bez "sprievodcu minovým poľom", bez korupcie, nedá pracovať k úspechu.

Miroslav Siváček: Opäť jeden úplne zbytočný a kontraproduktívny zákon, ktorý sa nebude uplatňovať vôbec alebo len selektívne. Našťastie. Dôsledné naplnenie zámerov zákona by vážne narušilo pôsobenie trhu, unifikovalo podmienky a sekundárne zvyšovalo tlak na rast nezamestnanosti práve v zaostalých regiónoch. Ďalším krokom by už mohli byť len tabuľkové platy na porovnateľné pracovné pozície a skupinové rekreácie.

Martin Jaroš: Živý komunizmus... Sorry, ale fakt na väčšinu týchto vecí sa nedá nejako obšírnejšie reagovať.

Juraj Nemec: Je to dosť normatívny problém, ale osobne som za vyššiu ochranu podnikateľov ako zamestnancov...

Igor Surovčík: Vynucovanie si plnenia kolektívnej zmluvy od zamestnávateľov, ktorí ju sami dobrovoľne nepodpisali, má slúžiť len k tomu, aby vláda zamestnancom predstierala svoje sociálne cítenie.

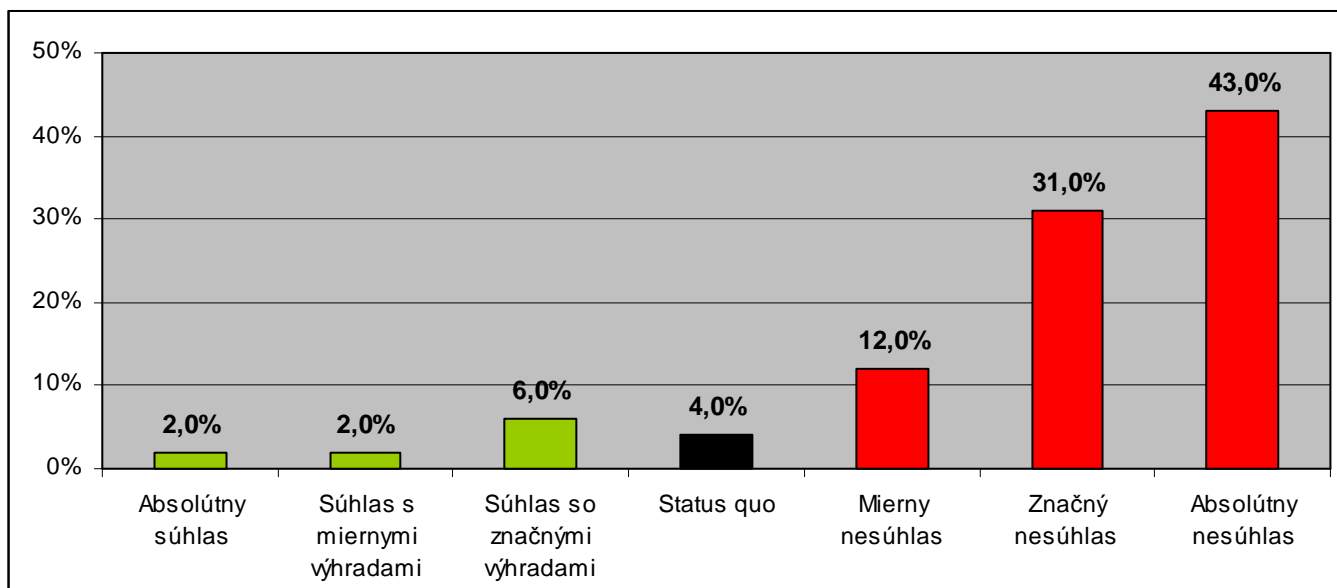
OZ Vidiecky parlament: Poškodí malých podnikateľov.

Jaroslav Vokoun: Vyjednávanie je zložitá vec. Prijaté uľahčenie situácie môže pomôcť tak, že voda v krčahu pretečie a potom sa nájde nová úroveň vzťahov na novej hladine rovnováhy. Učenie (na vlastných chybách) je zväčša drahou aktivitou.

Igor Daniš: Riešenie minulej vlády vybočovalo zo štandardu. Dôvody pre návrat späť sú každému stredne vzdelanému človeku o vývoji ekonomických, sociálnych a pracovných vzťahov za posledných 200 rokov jasné.

Vítězslav Palásek: Právna definícia vzťahu zamestnávateľ – zamestnanec je rovnaká v malých, stredných aj veľkých podnikoch. Pre veľké (vlajkové podniky) v SR nie je kolektívna zmluva prekážkou v ich činnosti a ďalšom rozvoji.

20. Novela Zákonníka práce (posilnenie ochrany zamestnancov a postavenia odborov v podnikoch)

Radoslav Štefančík: Jedno z najhorších rozhodnutí tejto vlády od jej nástupu. Novela vedie k obmedzeniu konkurencieschopnosti podnikateľského prostredia, k rastu nezamestnanosti, k ďalšiemu "odlevu mozgov" do zahraničia. Negatívne zasahuje do trhu pracovnej sily. Obmedzuje slobodu jednotlivca pri stanovení počtu odpracovaných hodín. Prvé negatívne dopady sa odrážajú už niekoľko týždňov po nadobudnutí jej účinnosti najmä v zdravotníckom sektore. Celá novela bola schválená na veľmi neodbornej úrovni. Bodaj by bol slovenský premiér vyštudovaný ekonóm, a nie právnik.

Tomáš Dudáš: Novela Zákonníka práce je krokom späť v oblasti zamestnávania, keďže znižuje flexibilitu trhu práce. Nepremyslené obmedzenie nadčasov navyše spôsobilo problémy vo viacerých odvetviach, z ktorých stačí menovať iba zdravotníctvo.

Igor Hurčík: Výrazný krok, ale bohužiaľ naspäť.

Luboš Vagač: Touto novelou sa zbytočne priškrtila pružnosť pracovnoprávných vzťahov. Snahou je viac chrániť zamestnanca, namiesto toho, aby sa pomoc sústredila na urýchlenie jeho návratu na trh práce v prípade dočasnej straty alebo zmeny zamestnania, t.j. investovať do celoživotného vzdelávania, aktívnych opatrení trhu práce, a pod. Medzi mínusy opatrenia patria zvyšujúce sa náklady na zamestnanie, ktoré tak idú proti prijímaniu nových zamestnancov a ďalšiemu znižovaniu nezamestnanosti – najmä nárok na odstupné popri mzde vo výpovednej lehote, obmedzenia pomerov na dobu určitú a pomerov na skrátený pracovný čas, ako aj neodôvodnené posilnenie pozície odborov v podnikoch bez prevzatia väčšej zodpovednosti. Ako neudržateľné sa javí aj prevzatie rozhodnutia Európskeho súdneho dvora o pracovnej pohotovosti, ktoré nemocnice nie sú pri súčasných ekonomických a personálnych podmienkach schopné dodržiavať, teda ich obchádzajú. Za málo z plusov tohto opatrenia považujem rozšírenie možností zamestnania mimo pracovný pomer a začlenenie "teleworku" do legislatívy.

Eugen Jurzyca: Zákonník práce motivuje vyberať si formy spolupráce, ktoré tento zákon nepokrýva. Jeho najväčšie negatívum spočíva v prehĺbení nejasnosti právneho poriadku, právnej neistoty.

Miroslav Siváček: Hroziaca harmonizácia Zákonníka práce s masťodontom pracovného práva v EÚ, ktoré je jednou z najväčších bŕzd jej rozvoja, nakoniec ostala viac symbolickou ako praktickou zmenou. Pre zamestnávateľov však vytvára zbytočné dodatočné náklady, ktoré mohli investovať v prospech tvorby nových pracovných miest. Prekážky, ktoré sa podarilo v zákone vytvoriť, napr. pri nadčasovej práci, dokážu časom

organizácie v spolupráci so svojimi zamestnancami prekonať. Dopyt po kvalifikovaných zamestnancoch sa ukazuje byť ich lepšou ochranou ako paragrafy.

Juraj Nemec: S viacerými prvkami novely zásadne nesúhlasím (aj keď je tu nadväznosť na legislatívu EÚ), pozitívom bude napr. perspektívne inštitút "telepráce". Z osobného normatívneho pohľadu preferujem radšej liberálny pracovný trh. Obmedzovanie počtu odpracovaných hodín potiera princíp racionality spotrebiteľa (subjektu ponúkajúceho na trhu svoju pracovnú silu).

Juraj Renčko: Rozporuplná novela, obsahujúca síce aj pozitívne (nové formy pracovnoprávneho vzťahu), ale najmä negatívne prvky, ktoré v dnešnej situácii nadmerne posilňujú ochranu zamestnancov na úkor tvorby nových pracovných miest. Mimoriadne negatívnou skutočnosťou je to, že novela bola prijatá bez dosiahnutia konsenzu medzi sociálnymi partnermi, čo dokazuje, že obnovenie zákona o tripartite bolo formálnou záležitosťou a neprispelo ku skvalitneniu sociálneho dialógu. Navyše, spôsob prijatia, t.j. bez odbornej a nezávislej dopadovej štúdie poukazuje na pretrvávajúcu nízku kvalitu legislatívneho procesu.

Robert Žitňanský: Horší ako samotné znenie, ktoré je veľkým kompromisom a s pôvodne navrhovaným znením má len málo spoločného, bol štýl, akým o novele ministerstvo práce vyjednávalo. Bola to oči otvárajúca ukážka arogancie a nekompetentnosti novej moci. A tiež užitočná ukážka koncentrácie moci v rukách premiéra, ktorý príležitostne do rokovaní vstupoval.

Richard Ďurana: Prezentovaná ochrana zamestnanca je dvojsečnou zbraňou a zmeny, ktoré majú pomôcť súčasným zamestnancom, poškodia tých, ktorí prácu hľadajú. Novela Zákonníka práce, ako aj 10%-né zvýšenie minimálnej mzdy dávajú tušiť, že vláda sa ekonomickými súvislosťami trhu práce veľmi nezaobera. Jednoduchosť zamestnávania v kombinácii s výškou daňového zaťaženia sú najdôležitejšími faktormi posudzovanými domácimi aj zahraničnými investormi a vláda akoby nechcela zobrať na vedomie, že znižovanie pružnosti pracovného trhu zaostalým regiónom a nízkokvalifikovanej pracovnej sile nielenže nepomôže, ale naopak, ešte im uškodí. Negatívne hodnotím povinnosť pre zamestnávateľov financovať činnosť odborárov. Ide opäť o zásah do práv vlastníkov, ktorí sú nútení z vlastných zdrojov financovať činnosť, ktorú by inak nefinancovali (môžu ju považovať za zbytočnú alebo neužitočnú). Negatívne hodnotím tiež možnosť odborárov zastaviť prevádzku. Veď už teraz je bezpečnosť kontrolovaná pravidlami BOZP (bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci) a Inšpektorátom práce.

Igor Surovčík: Novela Zákonníka práce určite prispela odborárom, keďže vzrástol ich pocit dôležitosti vo firmách, možno pomôže niektorým zamestnancom, avšak uškodí nízko kvalifikovaným nezamestnaným, ktorí si ťažšie nájdu prácu.

Igor Hornák: Mohlo to dopadnúť aj horšie. Chráni aj tých, ktorých chrániť netreba.

Ludvík Posolda: Zákonník práce de facto ešte v SR nikdy nebol. Vytvoril sa len politický mýtus ako predpoklad plnenia predvolebných dohôd s odborárskymi funkcionármi. Ponímanie práce v živote človeka a spoločnosti v úvahách socialistických politikov je mylné a ich presadzovanie úlohy Zákonníka ako ochranárskej normy práce úplne scestné.

OZ Vidiecky parlament: Neprospeje to ekonomike štátu.

Mária Machová: Vo veľkej časti nezmyselná novela a už dnes sa na mnohých pracoviskách potvrdzujú námietky oponentov tejto novely. Ako jedno z mála prospešných zmien je presnejšie vymedzenie závislej práce.

Jozef Orgonáš: Absolútny diletantizmus štátu. Prax potvrdila, že išlo o presadenie zákona, ktorý je už svojou myšlienkou na zmenu scestný, najmä ak vládnu socialisti. Európski socialisti len krúčia hlavami, DG Employment sa asi radšej nevyjadruje, lebo to ide proti ním dlhodobo presadzovanej politike tzv. Flexicurity, kde flexibilita je relevantnou časťou, táto bola bohužiaľ v dnes platnom zákone značne obmedzená a v konečnom dôsledku sa to otočí proti zamestnancom.

Martin Jaroš: Mimochodom, keď Kaníkov Zákonník bol neoliberálny, aké adjektívum by pán Fico použil pre dánsky pracovný kódex?

Igor Daniš: Minulá vláda riešila problém na neflexibilnom trhu práce zle a nespravodlivo: nesnažila sa riešiť obidve strany pracovného procesu, ale dávala do rúk zamestnávateľov, resp. vedúcich pracovníkov vydieračské páky, čo niektorí odchovali na pomeroch socializmu a príslušnosti a poslušnosti KSS náležite využívali... Tento krok súčasnej vlády, hlavne v časti definovania závislej práce, vracia pomery do štandardu. To však neznamená, že sa tým rieši súčasné zmenené prostredie v ekonomicko-pracovných vzťahoch v globalizovanej ekonomike a konkurencii. V škandinávskych štátoch postupujú inak. Ideou je pojem "Flexicurity" (Flexibility a Security). Naša sociálna demokracia v tomto ohľade nemá žiadnu predstavu a ani program, najhoršie je, že sa mu i bráni. Pokiaľ ide o nadčasy: prečo musia u nás štátni a verejní zamestnanci pracovať 42,5 hodiny (pokiaľ sa nič nezmenilo z minulosti, neoveroval som si), a nie 40 a menej ako inde v Európe? Snáď nemajú o toľko viac práce? Kde je sociálne cítenie?

Vítězslav Palásek: Novela Zákonníka práce vo viacerých svojich častiach nesie jasnú pečať hodnotových orientácií súčasnej sociálno-demokratickej vlády, s ktorými pracovala vo volebnom boji. Vyhrané voľby celkom úspešne nahradili potrebu širších analýz a modelovaných dopadových štúdií, čo sa prejavilo najmä v súvislosti s podmienkami práce zamestnancov sektoru zdravotníctva. Na druhej strane tiež nastavila novela Zákonníka práce zrkadlo poňatiu konkurencieschopnosti v súčasnom podnikateľskom prostredí, ktoré spočíva v intenzívnom využití pracovnej sily pri nízkej mzdovej nákladovosti, ktorá je asi najväčším, ak nie jediným prvkom konkurencieschopnosti domácej ekonomiky na medzinárodných trhoch. Zákonník práce býva už tradične najčastejšie novelizovanou právnou normou a s nádejou môžeme predpokladať, že s postupujúcim zlepšovaním sa komunikácie medzi podnikateľskou sférou a vládou sa aj Zákonník práce pohne z bojových do viac pragmatických polôh.

Jaroslav Vokoun: Ak právna forma prinesie poriadok do vzťahov, tak je to dobrý krok. Novela nepoškodzuje dobrých zamestnávateľov. Tí ostatní smerujú na trhy, kde pracovník má byť rád, že dostane zaplatené a o ostatné sa nemá starať. Nech sa k problému vyjadria firmy, ktoré nevedia zohnať odborníkov. Je to aj o vážení si zamestnanca. Niekde sa to vie, niekde sa to nevie. Vzťah zamestnávateľ-zamestnanec je asymetrický, preto ho v slušnej spoločnosti riešia. A nič nie je nemenné – čo je zlé, to raz skončí.

Dušan Zachar

*koordinátor projektu HESO
INEKO*

Informácie o projekte HESO a výsledky od 2q2000 nájdete na: <http://www.ineko.sk/static/heso>